

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLXI. — Izdan in razposlan 24. dne novembra 1915.

Vsebina: Št. 343. Cesarski ukaz, s katerim se uvajajo predpisi o zavarovalni pogodbi (zavarovalni red).

343.

Cesarski ukaz z dne 22. novembra 1915. l.,

s katerim se uvajajo predpisi o zavarovalni pogodbi (zavarovalni red).

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

Člen I.

(1) Naslednji predpisi priloženega zavarovalnega reda dobé moč 1. dne januarja 1916. l.:

1. Predpisi § 9 o razveljavi (amortizaciji) in o nadomestnih listinah;
2. predpisi § 11 o razsodišču;
3. predpisi § 13, odstavek 2 in 3, o naznanilih in izjavah;
4. predpis § 14 o tem, da zavarovalec ve za okolnost, ki jo je naznaniti;
5. predpisi § 15 o premembah stanovanja;
6. predpisi § 16 o pogodbenih kaznih;
7. predpisi § 18 o tem, da se pogodba molče podaljša;
8. predpisi § 19 o zastaranju zahtev;

9. predpisi § 20 o določitvi roka za zavarovalno zahtevo;

10. predpisi § 21 o učinku konkurznega in poravnalnega postopanja;

11. predpis § 23, odstavek 4, o trajanju zavarovalne dobe;

12. predpisi § 24 o vpošiljanju premije;

13. predpis § 25, odstavek 1, o času plačila premije po pošti;

14. predpisi § 39 o dolžnosti naznanila in pojasnila po zavarovalnem primeru, ter ustrezni predpisi §§ 78, 91, 99, stavek 2, 124, odstavek 1, 140 in 162;

15. predpisi §§ 40, 41, 92, 125, odstavek 1, in 161 o plačnosti zavarovalne zahteve;

16. predpisi § 63 ter ustrezni predpis § 162 o tem, da izgubi pogodba moč, ker ni zavarovalnega interesa;

17. predpisi § 68 ter ustrezni predpis § 109 o prehodu zavarovanih reči po dediščini;

18. predpisi §§ 127 in 128 o zakoniti zastavni pravici tretjega do terjatve iz zavarovanja odgovornosti in o dajatvi tretjemu;

19. predpisi §§ 132 in 133 ter ustrezni predpis § 157 o zavarovanju v prid tretjim osebam in o razlaganju pristavka o ugodnosti.

20. predpisi § 147 do 150 o izvršbi na zahteve iz zavarovanja in o pravici vstopa pri zavarovanih življenja.

(2) Hkratu dobé moč v zavarovalnem redu določene omejitve pogodbene prostosti, kolikor se nanašajo na predpise, navedene v prvem odstavku.

Člen II.

(1) Ostali predpisi zavarovalnega reda dobé moč 1. dne januarja 1917. l.

(2) Vlada more, ako zahtevajo to razmere, docela ali z določnimi omejitvami z ukazom odložiti pričetek veljavnosti teh predpisov.

Člen III.

V členu I navedeni predpisi se uporabljajo od pričetka veljavnosti naprej tudi na prej sklenjene zavarovalne pogodbe, ki so 1. dne januarja 1916. l. v moči, predpisi §§ 19 in 20 o zastaranju in o določitvi rokov za zahteve pa le, kolikor zahteve ob tem času še niso izgubile moči.

Člen IV.

(1) Ako je v pogodbi, ki je bila v moči 1. dne januarja 1916. l. ali se sklene med 1. dnem januarja 1916. l. in 1. dnem januarja 1917. l., dogovorjeno, da naj višino dajatve, ki je naložena zavarovalcu, določijo izvedenci, velja to, da je dogovorjeno razsodišče v zmislu § 11, odstavek 2, zavarovalnega reda.

(2) Kolikor je v takih pogodbah ukrenjen po predpisih §§ 20 in 22 nedopusten dogovor o določitvi roka za zahtevo in zahteva ob pričetku veljavnosti teh predpisov še ni izgubila moči, stopi na mesto tega dogovora v § 20, odstavek 2, zavarovalnega reda določena uredba.

(3) Pravtako stopi na mesto dogovora, ki je neugodnejši za zavarovatelja, ako se razglasi

konkurz ali poravnalni postopek o zavarovateljevi imovini, v § 21, odstavek 2, zavarovalnega reda oznamenjena odpovedna pravica zavarovalca.

Člen V.

S predpisi zavarovalnega reda se ne izpreminjajo določila § 16 cesarskega ukaza z dne 15. septembra 1915. l. (drž. zak. št. 278) o pristojbinah od brezplačnih imovinskih prenosov.

Člen VI.

Ako se zavarovalno razmerje izrečno ali molčé (§ 18 zavarovalnega reda) podaljša po 1. dnevu januarja 1917. l., se uporabljajo od te podaljšbe naprej predpisi zavarovalnega reda na nadaljevano zavarovalno razmerje.

Člen VII.

(1) Ta cesarski ukaz dobi moč 1. dne januarja 1916. l.

(2) Izvršiti ga je poverjeno Mojemu pravosodnemu ministru in Mojemu ministru za notranje stvari.

Na Dunaju, 22. dne novembra 1915. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

Zavarovalni red.

I. Poglavje.

Predpisi za vse zavarovalne stroke.

1. Poglavje.

Obči predpisi.

§ 1.

(1) Kdor ponudi zavarovalcu v ponudnici, ki jo je izdal zavarovalec in ki obsega obče zavarovalne pogoje, da bi sklenil zavarovalno pogodbo, ali kdor mu ponudi, da bi podaljšal ali izpremenil obstoječo zavarovalno pogodbo, ostane vezan štirinajst dni, ako je pa pred odločbo o ponudbi treba zdravniške preiskave, mesec dni, če je ta predpis v ponudnici in ni izrečno določen krajši rok.

(2) Ta rok se prične s potekom dneva, katerega se je ponudba izjavila ali odposlala.

(3) Daljši rok se more ustanoviti, naj se stavi ponudba v katerikoli obliki, le s pismenim dogovorom s tem, da se koledarsko določi zadnji dan roka.

§ 2.

(1) Ako se vsebina zavarovalne listine razlikuje od ponudbe, velja, kakor da je zavarovatelj odobril razliko, ako ni ugovarjal v enem mescu po prejemu zavarovalne listine.

(2) Da je odobril to razliko, pa je smatrati le tedaj, ako je zavarovalec s posebnim pismenim poročilom, ki se je poslalo hkratu z zavarovalno listino, opozoril zavarovatelja na to, da more zaradi razlik od svoje ponudbe ugovarjati v teku enega mesca. Pri zavarovanju življenja in pri

zavarovanju zoper nezgode je zavarovatelja v pismenem poročilu vrhutega posebej opozoriti na posamezne razlike.

(3) Ako zavarovalec ni izpolnil teh predpisov, je razlika za zavarovatelja neobvezna in vsebino ponudbe je smatrati za dogovorjeno.

(4) Na dogovor, s katerim se zavarovatelj odreka, da bi pogodbo izpodbijal zaradi zmote, se zavarovalec ne more sklicevati.

§ 3.

(1) Ako je zavarovatelj ob sklepu pogodbe neresnično ali nepopolno odgovoril na vprašanja o znatnih okoliščinah nevarnosti, ki mu jih je določeno in nedvoumno stavil zavarovalec z vprašalno polo ali sicer v pismeni obliki, more zavarovalec odstopiti od pogodbe, kakor da bi ne bila sklenjena (odstop),

(2) Ako se ni vprašalo na oznamljeni način ali sploh ne, more zavarovalec le odstopiti, ako je zavarovatelj ob sklepu pogodbe zamolčal znatno okolnost nevarnosti z namenom, da bi naredil škodo (zvijačno), ali jo je iz velike nemarnosti navedel nepravilno.

(3) Znatne so tiste okolnosti nevarnosti, ki so v stanu vplivati na zavarovalčevo odločitev, da sploh sklene pogodbo ali da jo sklene po dogovorjenih pogojih. Vsaka okolnost nevarnosti, na katero meri pismeno vprašanje zavarovalca v določnem nedvoumnem besedilu, velja v dvomu za znatno.

§ 4.

Odstop je izključen:

1. ako je zavarovalec, ko je sprejel ponudbo, vedel ali je moral vedeti, da je odgovor na

Navedba
okolnosti
nevarnosti.

Odstop je
izključen.

Zavarovalna
ponudba.

Razlike
zavarovalne
listine od
ponudbe.

vprašanje, stavljeno zavarovalcu, nepopoln ali neresničen ali da se je znatna okolnost nevarnosti zamolčala ali navedla nepravilno;

2. ako zavarovatelj sploh ni odgovoril na vprašanje, mereče na okolnost nevarnosti, razen ako je bilo po tem, kako se je stavilo vprašanje, in po njegovi zvezi z drugimi vprašanji smatrati to, da se ni odgovorilo, za potrditev ali zanikanje;

3. ako zavarovatelja ne zadeva krivda za nepravilni ali nepopolni odgovor (§ 3, odstavek 1);

4. ako je zamolčana ali nepravilno ali nepopolno navedena okolnost nevarnosti odpala, preden je nastopil zavarovalni primer, ali ni vplivala niti na nastop zavarovalnega primera niti na obseg dajatve, ki je naložena zavarovalcu, razen ako se zavarovatelj dolži zvijačnosti.

§ 5.

(1) Ako sklene pogodbo zastopnik zavarovatelja, pride za zavarovalčevo pravico odstopa v poštev tudi zastopnikova vednost, zvijačnost in krivda.

(2) Ta predpis se ne uporablja, ako je oseba, ki ji je zavarovalec poveril posredovanje ali sklepanje zavarovalnih opravil, nastopala hkratu za zavarovatelja.

§ 6.

(1) Zavarovalec more odstopiti le v teku enega mesca potem, ko je izvedel za pomanjkljivost navedb; odstop se mora pismeno izjaviti zavarovalcu.

(2) Ako odstopi zavarovalec, mu gre premija do konca zavarovalne dobe, v kateri je izvedel za pomanjkljivost navedb.

§ 7.

(1) Pogodba je nična, ako je v času, ko se sklene, že nastopil zavarovalni primer ali je že odpala možnost njegovega nastopa.

(2) Ako se je pa dogovorilo, da se nanašaj zavarovanje na čas pred sklepom pogodbe, je pogodba nična le toliko, kolikor je ob nje sklepu ali zavarovalec vedel, da zavarovalni primer ne more nastopiti ali je zavarovatelj vedel, da je zavarovalni primer že bil nastopil. V poslednjem primeru gre zavarovalcu, ako ni ob sklepu pogodbe tudi vedel, da je nastopil zavarovalni primer,

premija do konca zavarovalne dobe, v kateri je to zvedel.

(3) Ako sklene pogodbo zastopnik zavarovatelja, se ustrezno uporabljajo predpisi § 5.

§ 8.

(1) Zavarovalec mora izročiti zavarovalcu listino o zavarovalni pogodbi (zavarovalno listino, polico, knjižico za uda), ki jo je v redu podpisal.

(2) Ta listina mora obsegati obče zavarovalne pogoje in vsa dogovorjena posebna pogodbeno določila.

§ 9.

(1) Zavarovatelj lahko zahteva na svoje stroške novo izdajo uničene ali izgubljene, zavarovalne listine.

(2) Zavarovalec lahko določi, da je izpolnitev te zahteve odvisna od prejšnje razveljave listine, ako mora po pogodbi plačati imetniku ali prinosniku listine ali le, če se listina pokaže ali vrne.

(3) Za razveljavo zavarovalnih listin je pristojno zborni sodišče prve stopnje, v čigar okolišju je sedež zavarovalca ali njegove podružnice.

§ 10.

(1) Zavarovatelj more vsakčas na svoje stroške zahtevati prepise vseh izjav, ki jih je podal on ali ki so se podale za njega nasproti zavarovalcu z ozirom na pogodbo. Zavarovalec ga mora opozoriti na to pravico. Stroške prepisov mora na zahtevanje založiti zavarovatelj.

(2) Ako potrebuje zavarovatelj take prepise za opravo dejanj, ki so vezana na določen rok, in ako mu jih ni izročil zavarovalec že prej, se čas od stavljenosti zahteve do prihoda prepisov ne všteta v rok.

§ 11.

(1) Dogovor, da se naj spori iz zavarovalne pogodbe izročajo v odločbo razsodišču, je ničen.

(2) Dogovori se pa lahko, da naj višino dajatve, ki je naložena zavarovalcu, določi raz-

Sklep
pogodbe po
zastopniku
zavarovatelja.

Izjava od-
stopa.
Premija.

Zavarovanje
za ne več
obstoječo
nevarnost.

Zavarovalna
listina.

Razveljava
in nad-
mestna listina.

Pravica do
prepisov.

Razsodišče.

sodišče, na čigar sestavo in postopanje se uporabljajo predpisi civilnega pravnega reda o razsodniškem postopanju. Na ta dogovor se zavarovalec ne more sklicevati, ako odreče dajatev.

§ 12.

(1) Ako ima zavarovatelj svojo občo pod-sodnost v tuzemstvu, je vlagati zoper njega tožbe iz zavarovalnega razmerja na sodišču, na katerem ima svojo občo podsodnost.

(2) Ako je vzel zavarovatelj zavarovanje v svojem obrtnem ali kmetijskem obratu, se morejo vlagati zoper njega tožbe iz zavarovalnega razmerja tudi na sodišču, v čigar okolišu je obrtni zavod ali kmetijsko posestvo.

(3) Dogovor, da se morejo vlagati tožbe zoper zavarovalca na sodišču na sedežu zbornega sodišča prve stopnje, v čigar okolišu je stanovališče ali obrtni zavod ali kmetijsko posestvo zavarovalca, je dopusten.

(4) Vse druge podsodnosti so izključene.

(5) Za tožbe, ki se vlagajo iz zavarovalnega razmerja zoper zavarovalca, je pristojno tudi sodišče, v čigar okolišu je zavarovalčeva podružnica, ki je sklenila pogodbo.

§ 13.

(1) Za naznanila in izjave, ki jih je podajati zavarovalcu na podstavi zavarovalnega reda, se lahko pogodi pismena oblika.

(2) Kolikor zavarovalni red ne določa kaj drugega, dobi izjava, ki jo je podati nasproti drugemu, moč šele tedaj, ko mu dojde.

(3) Da se je kdo držal roka za naznanilo ali izjavo, velja, ako se naznanilo ali izjava odpošlje v teku roka.

§ 14.

Pravnih škod, ki so po zavarovalnem redu ali po zavarovalni pogodbi združene s tem, da se je naznanilo opustilo ali zakasnilo, ne more uveljavljati zavarovalec, ako je v času, ko bi mu bilo moralo doiti naznanilo, primerno vedel za okolnost, ki jo je naznaniti.

§ 15.

(1) Ako je zavarovatelj premenil svoje stanovanje, premembe pa ni naznanil zavarovalcu, zadošča za izjavo, ki jo je podati nasproti zavarovalcu, da se pošlje pismo na zadnje zavarovalcu znano stanovanje. Izjava dobi moč v času, v katerem bi bila ob rednem pošiljanju došla zavarovalcu, če bi ne bil premenil stanovanja.

(2) Ako je vzel zavarovatelj zavarovanje v svojem obrtnem obratu, se primerno uporabljajo predpisi odstavka 1, ako se preloži obrtni zavod.

§ 16.

Pogodbene kazni ima sodnik pravico znižati. Nasprotujoči dogovori so nični.

§ 17.

(1) Ako je trajanje zavarovanja določeno poi dnevih, tednih, mescih ali po dobi, obsegajoč več mesecev, se prične zavarovalčeva odgovornost opoldne tistega dne, katerega se sklene pogodba in neha opoldne zadnjega dneva roka.

(2) V ostalem se predpisi členov 328 do 330 trg. zak. primerno uporabljajo na vse v zavarovalnem redu in v pogodbi določene roke.

§ 18.

(1) Molče podaljšano zavarovalno razmerje obstaja dalje za čas ene zavarovalne dobe.

(2) Ako se je dogovorilo, da veljaj zavarovalno razmerje za podaljšano, ako se ne odpove pred potekom pogodbenega časa, velja podaljšanje vsakokrat k večjemu za eno zavarovalno dobo.

§ 19.

(1) Zahteve iz zavarovalne pogodbe zastarajo v treh letih. Zastaranje se prične s sklepom koledarskega leta, v katerem se more zahtevati dajatev.

(2) Ako se je zahteva oglašila pri zavarovalcu, je zastaranje zavirano dotlej, da dojde pismena odločba zavarovalca.

Premen.ba
stanovanja.

Pogodbena
kazen.

Preračun
roka.

Pogodba se
molče po-
daljša.

Zastaranje
zahtev.

Krajevna
podsodnost.

Naznanila
in izjave.

Zavarovalcu
je znana
okolnost,
ki jo je
naznaniti.

§ 20.

Določitev
roka za
zavarovalno
zahtevo.

(1) Dogovor, da bodi zavarovalec oproščen dolžnosti dajatve, ako se zahteva po dajatvi ne oglasi pri zavarovalcu v določenem roku, je ničen.

(2) Pač pa se lahko dogovori, da bodi zavarovalec oproščen dolžnosti dajatve, ako se dajatev ne zahteva sodno v teku določenega roka. Rok pa ne sme znašati manj nego šest mesecev in se prične s potekom dneva, katerega je zavarovalec nasproti zavarovatelju ali upravičenemu prejemniku s priporočenim pismom odklonil zoper njega stavljeno zahtevo z navedbo roka in z njegovim potekom združene pravne posledice.

§ 21.

Učinek
konkurza in
poravnalnega
postopanja.

(1) Z razglasitvijo konkurza o zavarovalčevi imovini se razveže zavarovalna pogodba, pri zavarovanju škod pa šele s potekom enega mesca po razglasitvi konkurza.

(2) Zavarovalec si more za primer, da se razglasi konkurz ali poravnalno postopanje o zavarovateljevi imovini, izgovoriti pravico, de odpove pogodbo z enomesečnim odpovednim rokom.

(3) Ako zavarovalna pogodba prestane v zmislu odstavkov 1 ali 2, mora zavarovalec vrniti za čas po prestanku pogodbe plačano premijo.

§ 22.

Prisilni
predpisi.

Na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 1, 2, odstavek 1. do 3, 3 do 6, 10, 11, odstavek 2, 12, 13, odstavek 2 in 3, 14, 15, 18, 19, 20, odstavek 2, 21, zavarovatelju na škodo, se zavarovalec ne more sklicevati.

2. Poglavje.

Pravice in dolžnosti iz pogodbe.

§ 23.

Premija,
plačnost,
doplačilo.

(1) Zavarovatelj mora plačevati dogovorjeno premijo. Za premije v zmislu zavarovalnega reda veljajo tudi prispevki, ki jih je plačevati pri zavarovalnicah na vzajemnost.

(2) Ako v pogodbi ni določenega kaj drugega, je plačati prvo ali enkratno premijo takoj po sklepu pogodbe, vsako naslednjo premijo pa prvi dan vsakočasne zavarovalne dobe.

(3) Plačati prvo ali enkratno premijo je dolžen zavarovatelj le, če se mu izroči zavarovalna listina, razen jako je naprava zavarovalne listine izključena.

(4) Za zavarovalno dobo v zmislu zavarovalnega reda velja, ako premija ni odmerjena po krajših razdobjih, doba enega leta.

(5) Ako je zavarovalec z ozirom na dogovorjeni pogodbeni čas dovolil znižanje premije, more ob predčasni razvezi pogodbe terjati doplačilo zneska, za katerega bi se bila premija odmerila višje, ako bi se bila pogodba sklenila le za dobo, v kateri je dejansko obstajala. Ako se zavarovalna pogodba odpove po § 61, se ne more terjati tako doplačilo.

§ 24.

Zavarovatelj mora pošiljati zavarovalcu premijo na svojo nevarnost in na svoje stroške. Ako je pa dal zavarovalec pobrati premijo pri zavarovatelju ob najmanj treh zaporednih rokovih, je zavarovatelj šele tedaj dolžen jo zopet pošiljati, ako je zavarovalec to pismeno zahteval.

Dolžnost
prinašanj*

§ 25.

(1) Za čas plačila velja, ako se plačuje premija s posredovanjem pošte, čas, v katerem se je znesek premije odposlal po pošti ali na pošti nakazal ali vplačal.

Čas plačila
premije po
pošti. Potr-
dilo plačila.

(2) Ako ne pripravi že način vplačila plačniku zadostnega listinskega potrdila, mora zavarovalec potrjevati plačila premij, ne da bi bilo treba plačnikove zahteve.

§ 26.

(1) Zastavna pravica do zavarovalne terjatve se more uveljavljati tudi zaradi tistih zneskov in njihovih obresti, ki jih je zastavni upnik porabil za plačevanje premij ali drugih plačil, ki gredo zavarovalcu na podstavi pogodbe.

Plačilo po
zastavnem
upniku.

(2) Plačne premije ali druga plačila, ki mu gredó na podstavi pogodbe, mora sprejemati zavarovalec tudi od zastavnega upnika, četudi zavarovatelj ne pritrdi plačilu.

§ 27.

Zavarovalec more znesek plačne premijske terjatve ali druge terjatve, ki mu gre na podstavi pogodbe, odbiti od dajatve, ki mu je naložena na podstavi iste pogodbe, četudi se dajatev ne dolguje zavarovatelju, temveč komu drugemu.

§ 28.

(1) Ako se premija, ki jo je plačati pred pričetkom ali ob pričetku zavarovanja, ne plača pravočasno, more zavarovalec odstopiti od pogodbe, dokler premija ni plačana. Za odstop velja, ako se premija ne zahteva sodno v treh mescih od dneva plačnosti.

(2) Ako nastopi zavarovalni primer, preden je plačana premija, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve.

(3) Ako je pa zavarovalec v roku treh mesecev sodno zahteval premijo, je zavezan dajtvi, ako nastopi zavarovalni primer v dobi, za katero se izterjava premija, četudi ob času nastopa premija ni plačana. Dolžnosti dajatve pa je prost, ako se je odrekel zahtevi še pred nastopom zavarovalnega primera.

§ 29.

(1) Ako se premija, ki jo je plačati po pričetku zavarovanja, ne plača dne zapadlosti, je pozvati zavarovatelja pismeno na njegove stroške, naj plača, ter naznaniti pravne posledice nadaljnje zamude plačila; pri tem mu je določiti najmanj en mesec dodatnega roka. Ta poziv more izostati, ako se je zavarovatelj najraneje osem dni pred dnevom zapadlosti pismeno opomnil na plačilo in obvestil o pravnih posledicah zamude plačila, ter se mu je dovolil vsaj en mesec dodatnega roka, tekočega od dneva zapadlosti.

(2) Ako je zavarovatelj ob poteku dodatnega roka zaostal s plačilom premije, more zavarovalec, dokler premija ni plačana, zavarovalno pogodbo razvezati s takojšnjo močjo (odpovedati brez odpovednega roka). Za odpoved velja, ako se pre-

mija ne zahteva sodno v treh mescih po preteku dodatnega roka.

(3) Ako nastopi zavarovalni primer po preteku dodatnega roka in ako je ob času nastopa zavarovatelj zaostal s plačilom premije, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve.

(4) Ako je zavarovalec sodno zahteval plačilo zaostale premije, se uporabljajo predpisi § 28, odstavek 3.

§ 30.

(1) Ako je podal zavarovatelj ob sklepu pogodbe pomanjkljivo navedbo o znatni okolnosti nevarnosti (§ 3, odstavek 1), odstop zavarovalca pa je izključen, ker zavarovatelja ne zadeva krivda, more zavarovalec, ako mu gre po načelih, merodajnih za njegov opravični obrat, zaradi večje nevarnosti večja premija, od zavarovatelja pismeno zahtevati, naznanivši mu pravne posledice zamude plačila, naj plača v enem mesecu večjo premijo od pričetka tekoče zavarovalne dobe naprej.

(2) Ako se večja premija ne plača v tem roku, velja, kakor da je zavarovatelj odpovedal pogodbo; zavarovalcu gre dogovorjena premija do konca zavarovalne dobe, v kateri je izvedel za pomanjkljivost navedb, ako pa dobi odpoved moč šele v naslednji zavarovalni dobi, do konca zavarovalnega razmerja.

(3) Ako se pa večja nevarnost po načelih, merodajnih za zavarovalčev opravični obrat, tudi za večjo premijo ne prevzame, more zavarovalec odpovedati pogodbo s pismeno izjavo z odpovednim rokom najmanj enega mesca, v tem primeru mora zavarovalec vrniti premijo, plačano za čas po prestanku pogodbe.

(4) Zahteva večje premije ugasne, ako se ne zahteva v enem mesecu potem, ko je zavarovalec izvedel za pomanjkljivost navedb. Isto velja o odpovedni pravici, ako se ne izvršuje v teku ozna-menjene dobe.

§ 31.

(1) Ako se je zaradi določnih okolnosti, ki večajo nevarnost, dogovorila večja premija, more zavarovatelj, ako te okolnosti odpadejo ali izgubijo svojo pomen v času med tem, ko se je ponudba stavila in sprejela, ali po sklepu pogodbe.

Pravica do višje premije in odpovedna pravica zavarovalca zaradi pomanjkljivih podatkov.

Pravica do znižanja premije.

Zavarovalčeva pravica odbijanja.

Posledice zamude premijskega plačila: a) zamuda pred pričetkom ali ob pričetku zavarovanja.

b) Zamuda po pričetku zavarovanja.

zahtevati primerno znižanje premije za bodoče zavarovalne dobe.

(2) Isto velja, ako se je odmera večje premije povzročila s pomotnimi navedbami zavarovatelja o taki okolnosti.

§ 32.

(1) Ako se je dogovorilo, da imej kršenje dolžnosti, ki jo je izpolniti nasproti zavarovalcu pred nastopom zavarovalnega primera, za posledico izgubo pravice do zavarovalčeve dajatve (dogovor o izgubi), more zavarovalec, ako se krši dolžnost, dokler ni nastopil zavarovalni primer, brez odpovednega roka odpovedati pogodbo v teku enega mesca, ko je izvedel o kršenju dolžnosti, razen ako zavarovatelja ne zadeva krivda, da se je kršila dolžnost.

(2) Ako je nastopil zavarovalni primer pred odpovedjo pogodbe, se zavarovalec ne more sklicevati na dogovor o izgubi, ako zavarovatelja ne zadeva krivda ali ako kršenje dolžnosti, ki se je prevzela, da se zmanjša nevarnost ali da se zabrani povečanje nevarnost, ni vplivalo niti na nastop zavarovalnega primera niti na obseg dajatve, ki je naložena zavarovalcu. Isto velja, ako je potekel rok za izvrševanje odpovedne pravice zavarovalca (odstavek 1) in se pogodba ni odpovedala.

(3) Na dogovor o izgubi, ki se je ukrenil, ako bi se kršila dolžnost, ki jo je izpolniti po nastopu zavarovalnega primera, se ne more sklicevati zavarovalec, ako zavarovatelja ne zadeva naklep ali velika nemarnost ali ako kršenje ni vplivalo niti na ugotovitev zavarovalnega primera niti na ugotovitev ali obseg dajatve, naložene zavarovalcu.

(4) Zavarovalcu gre premija kljub odpovedi ali prenehanju njegove dolžnosti dajatve do konca zavarovalne dobe, v kateri je izvedel, da se je kršila dolžnost, ako pa dobi odpoved moč šele v naslednji zavarovalni dobi, do konca zavarovalnega razmerja.

(5) Neizpremenjeni ostanejo dogovori, s katerimi se dovoljuje zavarovalcu, če bi se kršila dolžnost, ki jo je izpolniti nasproti njemu, pravica zahtevati pogodbeno kazen ali odpovedati pogodbo z odpovednim rokom najmanj enega mesca, četudi je po odstavku 1 do 3 izključeno uveljavljanje dogovora o izgubi.

§ 33.

(1) Povečanje nevarnosti, ki jo je prevzel zavarovalec, pride v poštev le tedaj, kadar je znatno in se nanaša na okolnost nevarnosti, ki je ali oznamenjena v zavarovalni listini ali o kateri je bil vprašan zavarovatelj ob sklepu pogodbe (§ 3, odstavek 1).

Povečanje nevarnosti.

(2) Ako se je nevarnost tako povečala po sklepu pogodbe, more zavarovalec pogodbo odpovedati.

(3) Ako se je nevarnost povečala brez sodelovanja zavarovatelja ali ako so zavarovatelja prisilile okolnosti, neodvisne od njegove volje, da jo je povečal ali to dovolil, se mora zavarovalec držati odpovednega roka najmanj enega mesca.

(4) Zavarovalčeva odpovedna pravica ugasne, ako se ne izvršuje v teku enega mesca potem, ko je zavarovalec zvedel, da se je povečala nevarnost, ali ako je odpalo povečanje nevarnosti ali ako ni več znatno.

§ 34.

(1) Zavarovatelj mora povečanje nevarnosti, ki se je zgodilo z njegovo voljo, naznaniti zavarovalcu, še preden nastopi, drugo povečanje nevarnosti (§ 33, odstavek 3) pa nemudoma, ko je zvedel, da je nastopilo.

(2) Ako opusti pravočasno naznanilo, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako nastopi zavarovalni primer, dokler obstaja povečana nevarnost. Ta pravna posledica pa ne nastopi:

1. ako zavarovatelja ne zadeva krivda, da se je naznanilo opustilo ali zakasnilo;

2. ako povečanje nevarnosti ni vplivalo niti na nastop zavarovalnega primera niti na obseg dajatve, ki je naložena zavarovalcu;

3. ako je ob nastopu zavarovalnega primera potekel rok za izvrševanje zavarovalčeve odpovedne pravice (§ 33, odstavek 4) in se ni odpovedala pogodba;

4. ako se v § 33, odstavek 3, omenjeno povečanje nevarnosti ni naznanilo pravočasno, zavarovalni primer pa nastopi prej nego eden mesec po času, v katerem bi bil moral zavarovalec prejeti naznanilo.

§ 35.

Zavarovalcu gre premija kljub odpovedi ali prestopu njegove dolžnosti dajatve do konca zavarovalne dobe, v kateri je zvedel, da se je povečala nevarnost, ako pa dobi odpoved moč šele v naslednji zavarovalni dobi (§ 33, odstavek 3 in 4), do konca zavarovalnega razmerja.

§ 36.

Povečanje nevarnosti, ki se povzroči z interesom zavarovalca ali z dogodkom, za katerega je odgovoren zavarovalec, ali ker to zahteva človečnost, ne prihaja v poštev.

§ 37.

Predpisi §§ 33 do 36 se uporabljajo tudi na povečanje nevarnosti, ki se zgodi v času med tem, ko se stavi in sprejme ponudba zavarovanja, ki pa ni bilo znano zavarovalcu, ko je sprejel ponudbo.

§ 38.

(1) Ako so pogoji, po katerih je zavarovalec zaradi pomanjkljivih navedb ob sklepu pogodbe ali po predpisih o povečanju nevarnosti upravičen odstopiti od pogodbe ali jo odpovedati ali prost dolžnosti dajatve, dani le za del reči ali oseb, na katere se nanaša zavarovanje, nastopi upravičenost ali oprostitev zavarovalca za ostali del le, ako je misliti, da bi samo za ta del ne bil sklenil pogodbe po istih določilih.

(2) Ako se zavarovalec posluži pravice odstopa ali odpovedi za del reči ali oseb, ima zavarovatelj pravico odpovedati zavarovalno razmerje za ostali del; odpoved pa se ne more izjaviti za poznejši čas nego za konec zavarovalne dobe, v kateri dobi zavarovalčev odstop ali njegova odpoved moč. Ako odpove zavarovatelj, gre zavarovalcu premija do konca tekoče zavarovalne dobe.

§ 39.

(1) Zavarovatelj je dolžen naznaniti zavarovalcu nastop zavarovalnega primera nemudoma, ko je zvedel zanj.

(2) Nadalje je dolžen dajati zavarovalcu na zahtevanje vsako pojasnilo, ki je potrebno, da se dožene zavarovalni primer ali obseg zavarovalčeve dajatve, in mu dovoliti za ta namen potrebna poizvedovanja.

(3) Dokaze more terjati zavarovalec toliko, kolikor se more po pravici domnevati, da jih nabavi zavarovatelj.

(4) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, po katerih se morejo določna dejanstva dokazati le z določnimi dokazili ali po katerih bodi zavarovalčeva dajatev plačna šele, ko se dožene zahteva s pripoznavo, poravnavo ali pravomočno sodbo.

§ 40.

(1) Denarne dajatve zavarovalca so plačne s potekom enega mesca po naznanilu zavarovalnega primera; ako se pa poizvedbe, ki so potrebne, da se dožene zavarovalni primer in obseg zavarovalčeve dajatve ali da se dožene pravica do prejema, brez zavarovalčeve krivde ne morejo končati v roku enega mesca, nastopi plačnost šele štirinajsti dan po sklepu poizvedb.

(2) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovor, s katerim se zavarovalec oprošča dolžnosti plačevati zamudne obresti.

§ 41.

(1) Ako poizvedbe, ki so potrebne, da se dožene zavarovalni primer in obseg zavarovalčeve dajatve, še niso končane do poteka enega mesca izza naznanila zavarovalnega primera, more zavarovatelj, čigar pravica do prejema je dognana, zahtevati plačilo na račun v višini zneska, ki ga mora zavarovalec najmanj plačati po položaju stvari.

(2) Tek tega roka je zaviran, dokler se zavira dovršitev poizvedb po zavarovateljevi krivdi.

§ 42.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 23, odstavek 3 do 5, 24, 25, 28 do 37, 38, odstavek 2, 39, odstavek 1 do 3, 40, odstavek 1, 41 zavarovatelju na kvar ali od predpisov § 26 zastavnemu upniku na kvar.

3. Poglavje.

Zavarovalni agenti.

§ 43.

Zavarovalni agent, kateremu je zavarovalec poveril tudi le posredovanje zavarovalnih opravil

(posredovalni agent), velja za pooblaščenega, da v zavarovalnem oddelku, za katerega je postavljen:

1. sprejema ponudbe za sklep, podaljšanje ali premembo zavarovalne pogodbe ter preklic takih ponudb;

2. sprejema od zavarovatelja odpovedne in odstopne izjave in druge izjave in naznanila, ki se tičejo zavarovalnega razmerja;

3. izroča zavarovalne listine in podaljševalnice, ki jih je izdal zavarovalec.

§ 44.

Zavarovalni agent, ki je od zavarovalca pooblaščen sklepati zavarovalne pogodbe (agent za sklepanje), ima tudi oblast dogovoriti premembo ali podaljšanje takih pogodb ter podajati odpovedne in odstopne izjave.

§ 45.

Ako je zavarovalni agent postavljen izrečno za določen okraj, se omejujejo njegove oblasti na opravila in pravna dejanja, ki se nanašajo na zavarovalne pogodbe o rečeh, ki so v okraju, ali z osebami, ki navadno bivajo v okraju.

§ 46.

Da velja omejitev s predpisi §§ 43 in 44 dovoljenih oblasti zoper koga drugega, mu je treba dopuščati le tedaj, ako je poznal omejitev, ko je opravil opravilo ali pravno dejanje, ali ako je ni poznal, dasi je bil v ponudnici in v zavarovalni listini ali v pismenem obvestilu, izročnem mu, opozorjen na to, ali iz druge velike nemarnosti. Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovor, ki se razlikuje od tega.

§ 47.

(1) Kolikor je po predpisih zavarovalnega reda ali po določenih pogodbah zavarovalčevo znanje pravnega pomena, je znanje agenta za sklepanje gledé zavarovanj, ki jih je sklenil, enako zavarovalčevemu znanju. Znanje posredovalnega agenta pa je enako zavarovalčevemu znanju le tedaj, ako ga je pridobil na podstavi naznanila ali izjave, gledé katere velja, da je pooblaščen jo sprejeti.

(2) Ako je zavarovalni agent z napačnimi navedbami o bistvenih okolnostih zapeljal, da je kdo sklenil zavarovalno pogodbo, ne nastane nikaka obveznost za premotenega nasproti zavarovalcu.

(3) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovor, ki se razlikuje od teh predpisov zavarovatelju na kvar.

II. Poglavlje.

Zavarovanje škod.

1. Poglavlje.

Obči predpisi.

§ 48.

(1) Pri zavarovanju škode je zavarovalec dolžen po pogodbi povrniti škodo na imovini, povzročeno z nastopom zavarovalnega primera.

Vsotina zavarovanja.

(2) Dobiček, ki odpade z nastopom zavarovalnega primera, obsega zavarovanje le, kolikor je to posebej dogovorjeno.

§ 49.

Kolikor ni v zavarovalnem redu ali v pogodbi določenega kaj drugega, jamči zavarovalec le do višine dogovorjene zavarovalne vsote.

Zavarovalna vsota.

§ 50.

(1) Ako zavarovalna vsota izdatno, presega vsakočasno vrednost zavarovanega interesa (zavarovalna vrednost), more zahtevati tako zavarovalec kakor zavarovatelj, da se zniža zavarovalna vsota, razmerno znižujé premijo za bodoče zavarovalne dobe.

Zavarovalna vrednost; zavarovanje čez vrednost.

(2) Ako je zavarovatelj sklenil pogodbo z namenom, da si iz zavarovanja čez vrednost pridobi po krivici od zavarovalca imovinsko korist, je pogodba nična. Zavarovalcu gre premija, ako mu ob sklepu pogodbe ni bil znan zavarovateljev namen, do konca zavarovalne dobe, v kateri je to zvedel.

Agent za sklepanje.

Okrajni agent.

Omejitev oblasti agentov.

Znanje in napačne navedbe agenta.

§ 51.

(1) Ako se nanaša zavarovanje na kako reč, velja vrednost reči za zavarovalno vrednost, če se ne podaja kaj drugega iz okolnosti.

(2) Ako je vzeto zavarovanje za skupnost reči skupaj, obsega vsakočasno k skupnosti spadajoče reči.

§ 52.

(1) Ako presega zavarovalna vsota zavarovalno vrednost ob nastopu zavarovalnega primera, vendar zavarovalec ni dolžen povrniti zavarovalju več nego škodo.

(2) Ako je zavarovalna vsota manjša nego ta vrednost, jamči zavarovalec za škodo le po razmerju, v katerem je zavarovalna vsota k tej vrednosti.

§ 53.

(1) Ako se zavaruje isti interes zoper isto nevarnost in za isti čas pri več zavarovalcih, mora zavarovatelj vsakemu zavarovalcu nemudoma naznaniti druga zavarovanja ter oznameniti zavarovalce in navesti zavarovalne vsote.

(2) Ob večkratnem zavarovanju so posamezni zavarovalci dolžni plačati odškodnino v razmerju, v katerem so drug k drugemu zneski, kojih plačilo jim je naloženo naproti zavarovatelju po njihovih pogodbah.

§ 54.

(1) Ako presegajo pri večkratnem zavarovanju zavarovalne vsote skupaj zavarovalno vrednost (dvojno zavarovanje), jamči vsak zavarovalec, kateremu se je podalo naznanilo po § 53, odstavek 1, za celo škodo do višine dajatve, ki mu je naložena po pogodbi; zavarovatelj pa v celem ne more zahtevati več nego znesek škode.

(2) Zavarovalci so dolžni med seboj izravnati zneske v razmerju, v katerem so drug k drugemu zneski, kojih plačilo jim je naloženo po pogodbi nasproti zavarovatelju. Kolikor od enega izmed zavarovalcev ni doseči nanj pripadajočega zneska, morajo drugi plačati primanjkljaj v istem razmerju.

(3) Ako se uporablja na katero izmed zavarovanj inozemsko pravo, more zavarovalec, za katerega velja inozemsko pravo, zahtevati zoper druge zavarovalce izravnavo le, ako je sam po pravu, ki je merodajno zanj, zavezan izravnavi.

(4) Po nastopu zavarovalnega primera zavarovatelj ne more izpremeniti ali razveljaviti nobenega teh več zavarovanj drugim zavarovalcem na kvar.

(5) Ako je vzel zavarovatelj dvojno zavarovanje z namenom, da bi si s tem pridobil od zavarovalca krivično imovinsko korist, je vsaka s tem namenom sklenjena pogodba nična. Zavarovalcu gre, ako mu ob sklepu pogodbe zavarovateljev namen ni bil znan, premija do konca zavarovalne dobe, v kateri je to zvedel.

§ 55.

Zarovalec je prost dolžnosti dajatve, ako je zavarovatelj nalašč ali z veliko nemarnostjo povzročil zavarovalni primer.

Krivna povzročitev zavarovalnega primera.

§ 56.

(1) Zavarovatelj je dolžen, kadar nastopi zavarovalni primer, po možnosti skrbeti za to, da se odvrne in zmanjša škoda, in pri tem slušati zavarovalčeva ukazila.

Dolžnost reševanja.

(2) Ako je zavarovatelj nalašč ali iz velike nemarnosti kršil to dolžnost, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve toliko, kolikor bi bil obseg škode manjši, če bi se bila pravilno izpolnjevala ta dolžnost.

§ 57.

(1) Potroški, ki jih naredi zavarovatelj, kadar nastopi zavarovalni primer, da odvrne ali zmanjša škodo, zadenejo, tudi če ostanejo brezuspešni, zavarovalca, kolikor je smel zavarovatelj smatrati, da so po okolnostih potrebni.

Potrošek za reševanje.

(2) Potroške, ki so se naredili zaradi ukazil, ki jih je dal zavarovalec, je povrniti tudi toliko, kolikor presegajo skupaj z ostalo odškodnino zavarovalno vsoto. Zavarovalec mora za take potroške potrebni znesek založiti na zavarovateljevo zahtevanje.

(3) Pri zavarovanju pod vrednostjo je povrniti potroške le po razmerju, ozamenjenem v § 52, odstavek 2.

Zavarovalna vrednost, ako se zavarujejo reči; zavarovanje skupnosti več reči.

Dolžnost odškodbe ob zavarovanju nad in pod vrednostjo.

Večkratno zavarovanje.

Dvojno zavarovanje.

§ 58.

Ugotovitveni
stroški.

(1) Stroški poizvedb, da se ugotovi zavarovalni primer in da se poizve škoda, zadenejo zavarovalca, kolikor niso bili povzročeni z nepravilnimi navedbami zavarovatelja.

(2) Dogovoriti se more, da mora zavarovatelj plačati stroške razsodnika, ki ga je postavil (§ 11, odstavek 2).

(3) Dogovor, da se zavarovatelj na razpravah za poizvedbo škode ne sme dati zastopati po pooblaščenju, je nič. Stroške tega pooblaščenca mora plačati zavarovatelj.

§ 59.

Prepoved
izpremembe.

(1) Zavarovatelj ne sme izpremeniti stanja, ki ga je povzročil zavarovalni primer, brez zavarovalčeve pritrditve, dokler škoda ni poizvedena, razen ako je taka izprememba potrebna, da se zmanjša škoda, ali v javnem interesu.

(2) Zavarovalec se ne more sklicevati na ta predpis, ako je po svoji krivdi zakasnil pričetek ali izvršitev poizvedbe škode.

§ 60.

Jamstvo
zavarovalca
po zavarovalnem
primeru.

Zavarovalec jamči, ako ni dogovorjenega kaj drugega, po nastopu zavarovalnega primera za škodo, povzročeno s poznejšim zavarovalnim primerom, le do višine za plačano odškodnino zmanjšane zavarovalne vsote. Za bodoče zavarovalne dobe mu gre le razmeren del premije.

§ 61.

Pravica
odpovedi
po nastopu
zavarovalnega
primeru.

(1) Po nastopu zavarovalnega primera ima vsaka stranka, ako zavarovalno razmerje ne preneha po pogodbi samo po sebi, pravico odpovedati pogodbo, zavarovalec pa le, ako je plačal odškodnino ali ako je zavarovatelj zvičajno zglasil neosnovano odškodninsko zahtevo, zavarovatelj pa le, ako je zavarovalec docela ali deloma odrekel ali zadržal pripoznavo osnovane odškodninske zahteve.

(2) Odpoved mora izjaviti zavarovalec v teku enega mesca po plačilu odškodnine ali po odklonitvi neosnovane odškodninske zahteve, zavarovatelj pa v teku enega mesca po odklonitvi osnovane odškodninske zahteve ali po plačnosti odškodnine.

(3) Zavarovalec se mora držati odpovednega roka najmanj enega mesca; zavarovatelj ne more odpovedati za poznejši čas nego za konec tekoče zavarovalne dobe.

(4) Ako odpove zavarovatelj, gre zavarovalcu premija do konca zavarovalnega razmerja. Ako pa odpove zavarovalec, mu gre tisti del premije, ki pripada na znesek plačane odškodnine, do konca tekoče zavarovalne dobe; od premije, pripadajoče na ostanek zavarovalne vsote, gre zavarovalcu le tisti del, ki ustreza poteklemu času zavarovanja.

§ 62.

(1) Ako ima zavarovatelj pravico do povračila škode zoper tretjo osebo, preide pravica na zavarovalca toliko, kolikor povrne zavarovatelju škodo. Ako je zavarovalec povrnil le del škode, ne sme pravice zoper tretjo osebo, ki je prešla na njega, uveljavljati zavarovatelju na kvar.

Prehod
odškodninskih
zahtev zoper
tretje osebe
na zavarovalca.

(2) Ako je povračilna zahteva zavarovatelja naperjena zoper rodbinskega uda, ki živi z njim v domači skupnosti, ali zoper uslužbenca, preide pravica na zavarovalca le, ako je rodbinski ud ali uslužbenec nalašč povzročil škodo.

(3) Ako zavarovatelj opusti svojo povračilno zahtevo zoper tretjo osebo ali pravico, ki služi za zagotovitev zahteve, se zavarovalec oprosti dolžnosti dajatve toliko, kolikor bi bil mogel doseči povračilo iz zahteve ali pravice.

§ 63.

(1) Zavarovalna pogodba preneha, ako zavarovani interes ne obstaja ob pričetku zavarovanja ali ako odpade po pričetku zavarovanja. Zavarovalcu gre premija do konca zavarovalne dobe, v kateri je zvedel za razlog prenehanja.

Ako ni zavarovanega
interesa ali
ako odpade.

(2) Isto velja, ako sploh ni nastal zavarovan bodoč interes.

§ 64.

(1) Ako zavarovatelj otuji zavarovano nepremično reč, preidejo pravice in dolžnosti iz zavarovalne pogodbe na pridobitnika.

Otujitev
zavarovane
nepremične
reči.

(2) Otujitelj ali pridobitnik mora zavarovalcu nemudoma naznaniti otujitev.

(3) Zavarovalcu je treba pustiti zoper sebe veljati prehod zoper njega osnovane terjatve šele od časa, v katerem je zvedel za otujitev.

(4) Otujitelj in pridobitnik jamčita nerazdelno za premijo, ki pripada na čas, preden je zavarovalec zvedel za otujitev.

§ 65.

(1) Zavarovalec ima pravico pridobitniku odpovedati zavarovalno razmerje z odpovednim rokom najmanj enega mesca. Odpovedna pravica ugasne, ako se ne izvršuje v enem mescu po času, v katerem je zavarovalec zvedel za otujitev.

(2) Pridobitnik ima pravico odpovedati zavarovalno razmerje brez odpovednega roka. Odpovedna pravica ugasne, ako se ne izvršuje v enem mescu potem, ko je pridobitnik vzel zavarovano nepremično reč v posest; ako pridobitnik ni vedel za zavarovanje, ugasne odpovedna pravica šele s potekom enega mesca po času, v katerem je to zvedel.

(3) Zavarovalcu gre premija, ako odpove sam, do konca zavarovalnega razmerja, ako odpove pridobitnik, do konca tekoče zavarovalne dobe. V obeh primerih je otujitelj dolžen plačevati premijo; pridobitnik je odgovoren le za premijo, ki pripada na čas, preden je zavarovalec zvedel za otujitev (§ 64, odstavek 4).

§ 66.

(1) Predpisi §§ 64 in 65 se uporabljajo tudi na vsako drugo menjavo v osebi lastnika zavarovane nepremične reči, vstevši prisilno dražbanje.

(2) Pri prisilnem dražbanju velja za čas otujitve čas, ko se reč domakne.

(3) Ako se otuji zavarovana nepremična reč s pristojstvom, se uporabljajo gledé pristojstva predpisi §§ 64 do 66.

§ 67.

(1) Ako se otuji zavarovana premična reč, preneha zavarovalno razmerje, ko se reč izloči iz otujiteljeve hrambe.

Otujitev zavarovane premične reči.

(2) Zavarovalcu gre premija do konca zavarovalne dobe, v kateri se je premenila hramba.

§ 68.

Ako preidejo zavarovane reči po dediščini, se s tem ne izpreminja zavarovalno razmerje. Razlikujoč se dogovor je ničn, kolikor gre za zavarovanje nepremične reči in njenega pristojstva.

Prehod zavarovanih reči po dediščini.

§ 69.

(1) Zavarovatelj more skleniti pogodbo z zavarovalcem v svojem imenu za interes koga drugega, oznamenivši ali ne oznamenivši zavarovančeve osebe (zavarovanje za tuj račun).

Zavarovanje za tuj račun.

(2) V dvomu velja, kakor da je zavarovatelj sklenil zavarovanje za svoj račun.

(3) Ako se zavaruje za tuj račun, gredó pravice iz zavarovalne pogodbe, izvzemši pravico do zavarovalne listine, zavarovancu. Zavarovanec pa ne more brez zavarovateljeve pritrditve razpolagati s svojimi pravicami ali jih sodno uveljavljati, razen ako je v posesti zavarovalne listine.

(4) Zavarovatelj velja za pooblaščenega v svojem imenu razpolagati s pravicami, ki gredó zavarovancu iz zavarovalne pogodbe; sprejeti plačilo in prenašati pravice pa je brez zavarovančeve pritrditve upravičen le, ako je v posesti zavarovalne listine.

(5) Dajatev zavarovatelju more zavarovalec narediti odvisno od tega, da se mu dokaže pritrditev zavarovanca za zavarovanje.

§ 70.

Zavarovatelj ni dolžen izročiti zavarovancu ali njegovi konkurzni masi zavarovalno listino, preden mu je zadoščeno zaradi zahtev, ki mu gredó zoper zavarovanca z ozirom na zavarovano reč. Za te zahteve si more zadostiti iz odškodninske terjatve zoper zavarovalca in, izterjavši terjatev, iz odškodninske vsote pred zavarovancem in njegovimi upniki.

§ 71.

Kolikor je po predpisih zavarovalnega reda vedenje in znanje zavarovatelja pravnega pomena, pride ob zavarovanju za tuj račun v poštev tudi vedenje in znanje zavarovanca. Kolikor je znanje kake okoliščini pomembno, kadar se sklene pogodba, ne pride v poštev znanje zavarovanca, ako se je sklenila pogodba brez njegove vednosti ali ni bilo moči pravočasno obvestiti zavarovatelja. Zavarovalec pa mora ugovor, da se je pogodba sklenila brez vednosti zavarovanca, pustiti veljati zoper sebe le tedaj, ako mu je zavarovatelj ob sklepu pogodbe naznanil, da se jemlje zavarovanje brez naročila tretje osebe.

§ 72.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 50, odstavek 1, 55 do 57, 58, odstavek 1 in 2, 59, 61 do 63 zavarovatelju na kvar. Isto velja o dogovorih, ki se razlikujejo od predpisov §§ 64 do 67 otujtelju ali pridobitniku na kvar.

2. Poglavlje.

Zavarovanje proti ognju.

§ 73.

(1) Ob zavarovanju proti ognju jamči zavarovalec za škodo, ki jo je povzročil požar, strela ali razpok v pogodbi oznamenjene vrste.

(2) Zavarovalec mora povrniti škodo, ki je nastala s tem, da so se zavarovane reči razdejele ali poškodovale, kolikor sloni razdejanje ali poškodovanje na neposrednjem ali posrednjem učinku ognja ali se povzroči ob požaru z gašenjem, podiranjem, izpraznjevanjem ali sličnimi naredbami. Isto velja o škodi, ki je nastala s tem, da so zavarovane reči izginile ob požaru.

(3) Na jamstvo zavarovalca za škodo, nastalo s strelo ali razpokom, se primerno uporabljajo predpisi odstavka 2.

§ 74.

Zavarovalec ne jamči za škodo po požaru ali razpoku, ki jo povzročijo potres ali vojni dogodki ali ki je posledica punta ali vstaje.

§ 75.

(1) Ako je vzeto zavarovanje za skupnost reči, se razteza tudi na reči rodbinskih udov in uslužbencev zavarovatelja, ki živé z njim v domači skupnosti ali izvršujejo svoj poklic na kraju, za katerega velja zavarovanje.

(2) Na dogovor, po katerem bodi zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako se spravijo reči docela ali deloma v druge prostore kraja (hiša, stanovanje, trgovina, razstava, hlev in dr.), označenega v zavarovalni listini, se more sklicevati zavarovalec le, ako mu gre po načelih, merodajnih za njegov opravični obrat, za zavarovanje v drugih prostorih višja premija.

§ 76.

Zavarovalčeva povrnitev škode se ravna:

1. pri poslopih po stroških nove naprave, običajnih v kraju, oziraje se na zmanjšano vrednost, ki so jo povzročili starost, obraba ali drugi vzroki, ako se pa poslopje ne zgradi vnovič, k večjemu po njegovi prometni vrednosti;

2. pri blagu, ki ga je zavarovatelj sam izdelal, po napravnih stroških, pri drugem blagu po nabavnih stroških, v obeh primerih pa k večjemu po prodajni ceni;

3. pri živini po vrednosti, ki jo je imela neposrednje pred nastopom zavarovalnega primera, pri sirovinah, letini in drugih prirodnih pridelkih po poprečnih cenah, dognanih za dan požara;

4. pri domačem orodju in drugih rabnih predmetih, pri delovnem orodju in strojih po stroških nove nabave enakovrstnih reči, oziraje se na zmanjšano vrednost zavarovanih reči, ki so jo povzročili starost, raba ali drugi vzroki.

§ 77.

(1) Pri zavarovanju za dobiček, ki odpade z zavarovalnim primerom, se ne more dogovoriti določni znesek zavarovalne vrednosti.

(2) Kdor vzame zavarovanje gledé iste reči pri enem zavarovalcu za škodo, pri drugem

Obseg zavarovanja za skupnost reči.

Izprememba kraja.

Povrnitev škode.

Zavarovanje za odpali dobiček in za mnogoterni interes na isti reči.

Prisilni predpisi.

Vsebina zavarovanja.

Obseg dolžnosti povrniti škodo.

Meje jamstva.

zavarovalcu za odpali dobiček ali za kak drug poseben interes, ki je v nevarnosti zaradi zavarovalnega primera, mora vsakemu zavarovalcu nemudoma naznaniti druga zavarovanja, oznamenivši zavarovalce in z navedbo zavarovalnih vsot.

§ 78.

Dolžnosti naznaniti zavarovalni primer se zadosti, ako se odpošlje naznanilo v treh dneh po nastopu zavarovalnega primera.

§ 79.

(1) Zastavna pravica na zavarovanem posloplju se razteza na odškodninsko terjatev zoper zavarovalca. Gledé odškodninske terjatve veljajoče izvršilne omejitve (§ 290, št. 2 izv. r.) se s tem ne izpreminjajo.

(2) Odškodninski zneski se smejo plačati zavarovatelju, izvzemši v § 81 oznamenjene primere, le s privoljenjem zastavnih upnikov, ki so imeli ob nastopu zavarovalnega primera knjižno ali zaradi državnih davkov in pristojbin zakonito zastavno pravico. Na zahtevanje zavarovalca je zavarovatelj dolžen, preden se plača znesek odškodnine, predložiti uradno izpričevalo o bremenstem stanu ob nastopu zavarovalnega primera.

(3) Privoljenje zastavnega upnika velja za podeljeno, ako ga je zavarovalec obvestil o bodočem plačilu odškodninskega zneska in o pravici, da sme zoper to ugovarjati v teku enega mesca, in ako zoper plačilo ni ugovarjal v ozamenjenem roku.

(4) Ako se zastavni upnik ne more obvestiti ali ako ugovarja pravočasno, ima zavarovalec pravico položiti znesek odškodnine na okrajnem sodišču, v čigar okolišu je zavarovano posloplje.

(5) Sodišče mora uradoma razdeliti položeni znesek odškodnine in primerno uporablja predpise izvršilnega reda o razdelitvi največje ponudbe, dosežene pri prisilnem dražbanju nepremičnin; pri tem gre zavarovatelju mesto zavezanca.

§ 80.

(1) Ako je zavarovalec po pogodbi dolžen plačati odškodninsko vsoto le, da se vnovič zgradi zavarovano posloplje ali da se dopolni zavarovana pritiklina, ali ako izjavi zavarovatelj po nastopu zavarovalnega primera nasproti zavarovalcu, da porabi odškodninsko vsoto le za te namene, se

more plačilo zahtevati šele, kadar je zagotovljeno, da se denar porabi določbi ustrezno.

(2) Na reči, nabavljene iz odškodnine, se ne sega z ločeno izvršbo, kolikor se potrebujejo ali porabijo, da se vnovič zgradi posloplje ali dopolni pritiklina.

§ 81.

Ako je zavarovalec po pogodbi dolžen plačati odškodninsko vsoto le, da se vnovič zgradi posloplje ali da se dopolni pritiklina, ali ako izjavi zavarovatelj po nastopu zavarovalnega primera nasproti zavarovalcu, da porabi odškodninsko vsoto le za te namene, ima plačilo zavarovatelju nasproti zastavnemu upniku moč tudi brez njegove privolitve, ako je zagotovljeno, da se porabi denar določbi ustrezno. Ako se pa naj plača brez te zagotovitve ali ako naj se odškodninska vsota sploh ne porabi določbi ustrezno, se primerno uporabljajo predpisi § 79, odstavek 2 do 5.

§ 82.

(1) Ako je ob zavarovanju posloplja zavarovalec zaradi zavarovateljevega vedenja prost dolžnosti dajatve, ostane vendar nasproti zastavnemu upniku zavezan dajatvi, razen ako se opusti pravočasno plačilo premije.

(2) Isto velja, ako zavarovalec odstopi od pogodbe po nastopu zavarovalnega primera.

§ 83.

(1) Ako je bila zastavna pravica na zavarovanem posloplju zglasena pri zavarovalcu, je dolžen zastavnega upnika nemudoma s priporočenim pismom obvestiti, da se je prekinilo plačevanje premij in da se je pogodba odpovedala iz tega vzroka.

(2) Nasproti takemu zastavncmu upniku ima odpoved, odstop ali drugačno dejanstvo, ki ima za posledico konec zavarovalnega razmerja, moč šele s potekom enega mesca potem, ko mu je zavarovalec sporočil konec in, ako še ni bil nastopil, čas končanja, ali ko je drugače zvedel za to. To pa ne velja, ako se zavarovalno razmerje odpove, ker se je opustilo pravočasno plačevanje premije, ali ako se konča s konkurzom zavarovalca.

(3) Predpisi odstavka 2 se primerno uporabljajo na veljavnost dogovora med zavarovalcem in

Naznanilo zavarovalnega primera.

Razširitev zastavne pravice na posloplju.

Stališče zastavnega upnika ob pristavku o vnovični zgradbi.

Zavarovalčeva dolžnost le nasproti zastavnemu upniku.

Zglasitev zastavnega upnika pri zavarovalcu.

Pristavek o vnovični zgradbi.

zavarovateljem, s katerim se zmanjša zavarovalna vsota ali obseg nevarnosti, za katero jamči zavarovalec.

(4) Ničnost zavarovalne pogodbe na podstavi §§ 50, odstavek 2, ali 54, odstavek 5, se ne more uveljavljati nasproti zastavnemu upniku, ki je svojo zastavno pravico zglasil pri zavarovalcu. Zavarovalno razmerje pa se konča njemu nasproti s potekom enega mesca potem, ko mu je zavarovalec naznanil ničnost ali je drugače zvedel zanjo.

(5) Ako je zastavni upnik varovanec ali oskrbovanec, mora zavarovalec pošiljati zanj določena poročila varstvenemu ali skrbstvenemu sodišču, ako se mu je naznanila ta lastnost zastavnega upnika in varstveno ali skrbstveno sodišče.

§ 84.

Predpisi § 83 se primerno uporabljajo v prid varovanemu ali oskrbovanemu lastniku zavarovalnega poslopja, ako se je zavarovalcu naznanila ta lastnost lastnika in varstveno ali skrbstveno sodišče.

§ 85.

(1) Stroški v §§ 79, odstavek 3, in 83 omenjenih poročil zadevajo zastavnega upnika ali varovanega ali oskrbovanega lastnika.

(2) Ako zastavni upnik premeni stanovanje, se primerno uporablja predpis § 15, odstavek 1.

§ 86.

Kolikor poplača zavarovalec zastavnega upnika na podstavi predpisov §§ 82 ali 83, preide njegova zastavna terjatev nanj. Prehod se ne more uveljavljati na kvar zastavnemu upniku, ki mu je enak ali je za njim in kateremu nasproti je ostalo jamstvo zavarovalca, za čigar zadostitev pa ni zadoščala odškodninska vsota.

§ 87.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 75 in 78 na kvar zavarovatelju. Isto velja o dogovorih med zavarovalcem in zavarovateljem, s katerimi se izključujejo ali omejujejo pravice, osnovane s §§ 79, odstavek 1 do 3, 81 do 86 v prid zastavnemu upniku ali varovanemu ali oskrbovanemu lastniku.

§ 88.

(1) Ako je na zavarovanem posloppju realno breme, rentna terjatev ali po predpisih izvršilnega reda pridobljena pravica do poplačila, se primerno uporabljajo predpisi §§ 79 do 87.

(2) Ako je zavarovano poslopje obremenjeno s pravico užitka, se primerno uporabljajo predpisi §§ 79 do 85 in 87.

3. Poglavje.

Zavarovanje proti toči.

§ 89.

Pri zavarovanju proti toči jamči zavarovalec za škodo, ki nastane po vplivu toče na zavarovanih zemeljskih pridelkih.

§ 90.

Zavarovalčeva povrnitev škode se ravna po donosu, ki bi ga bili dali zavarovani zemeljski pridelki, ako bi ne bila prišla toča.

§ 91.

Dolžnosti naznaniti zavarovalni primer se za-dosti, ako se odpošlje naznanilo v štirih dneh po nastopu zavarovalnega primera.

§ 92.

Plačilo odškodnine se more odložiti do 31. dne oktobra tekočega leta. Ako pa v tem času še niso spravljene zavarovani zemeljski pridelki, se mora plačati odškodnina v štirinajstih dneh potem, ko so spravljene pridelki.

§ 93.

Ako odpove zavarovalec po § 61, dobi od-poved moč šele s koncem zavarovalne dobe, v kateri je prišla toča.

§ 94.

(1) Ako se otuji zemljišče, na katerem so zavarovani zemeljski pridelki, more zavarovalec odpovedati pridobitniku zavarovalno razmerje le za konec zavarovalne dobe, v kateri je zvedel

Druga knjižna bremena.

Vsebina zavarovanja.

Povrnitev škode.

Naznanilo zavarovalnega primera.

Plačnost zavarovalnega zahteve.

Odpovedna pravica po nastopu zavarovalnega primera.

Otujitev zemljišča z zavarovanimi zemeljskimi pridelki.

Prehod zastavne terjatve na zavarovalca.

Prisilni predpisi.

za otujitev; določila o rokih § 65, odstavek 1, se ne uporabljajo.

(2) Ako pridobi kdo na podstavi pravice užitka, zakupne pogodbe ali sličnega razmerja pravico dobivati zavarovane zemeljske pridelke, se primerno uporabljajo predpisi o otujitvi zavarovanega zemljišča po odstavku 1.

§ 95.

(1) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 91 do 93 zavarovatelju na kvar ali od predpisov § 94 pridobitniku ali upravičencu za dobivanje sadov na kvar.

(2) Rok za vložbo ugovora v zmislu § 2, odstavek 1, se more znižati; toda znašati ne sme manj nego osem dni. Pravitako so dopustni dogovori, ki se razlikujejo od predpisov § 57 o povračilu potroška za reševanje.

4. Poglavje.

Zavarovanje živine.

§ 96.

(1) Pri zavarovanju živine jamči zavarovalec za škodo, ki nastane s smrtjo (poginom, zakolom v sili) zavarovanega živinčeta.

(2) Zavarovanje se more vzeti tudi za škodo, ki nastane zaradi bolezni ali nezgode zavarovanega živinčeta, ki nimajo za posledico njegovega pogina.

§ 97.

Zavarovalec ne jamči:

1. za škodo, ki nastane zaradi kuge ali bolezni in za katero je po zakonu povrniti škodo iz javnih novcev, četudi se je pravica do povračila izgubila, ker so se kršili predpisi kugopazne komisije;

2. za škodo, ki jo povzročijo vojni dogodki ali ki je posledica punta ali vstaje;

3. za škodo, ki jo povzroči požar, strela, razpok, povodenj ali potres;

4. za škodo, ki nastane, kadar ali ker se prevažajo zavarovana živinčeta po železnicah, ladjah ali drugih prevoznih, ter o priliki nakladanja in razkladanja, ki je s tem v zvezi;

5. za škodo, ki nastane s porabljanjem konj na dirkališčih ali za druge sportne namene.

§ 98.

Na dogovor, da bodi zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako se zavarovano živinče odstrani iz določenega kraja, se more sklicevati zavarovalec le, ako je odstranitev trajala dalje nego osem dni.

Izprememba kraja.

§ 99.

Zavarovatelj je dolžen zavarovalcu nemudoma naznaniti razen smrti tudi vsako znatno obolelost ter vsako znatno nezgodo zavarovanega živinčeta, tudi če obolelosti ali nezgode ni smatrati za primer zavarovanja. Dolžnosti naznanila se zadosti, ako se odpošlje naznanilo v dveh dneh po nastopu dogodka.

Dolžnost naznanila ob zavarovalnem primeru, ter ob obolelostih in nezgodah.

§ 100.

Zavarovalec ima pravico vsakčas na svoje stroške ogledati in preiskati zavarovana živinčeta.

Pravica zavarovalca ogledati in preiskati živinče.

§ 101.

(1) Ako oboli zavarovano živinče ali ako ga zadene nezgoda, mora zavarovatelj, ako obolelost ali nezgoda ni neznatna, nemudoma poklicati živinozdravnika ali, ako to ni mogoče, izvedenca.

Rešilna dolžnost in potrošek za reševanje.

(2) Stroškov krmljenja in strežbe ter stroškov živinozdravniške preiskave in zdravljenja ni treba, da bi povrnil zavarovalec.

(3) Stroške prve živinozdravniške preiskave, ako oboli zavarovano živinče, morata plačati po enakih delih zavarovalec in zavarovatelj.

§ 102.

Ako je zavarovatelj nalašč ali iz velike nemarnosti zelo grdo ravnal z živinčetom ali ga je zanemarjal, ako zlasti, če je živinče obolelo ali se mu je zgodila nezgoda, nalašč ali iz velike nemarnosti ni poklical živinozdravnika ali izvedenca, kar bi moral storiti po § 101, odstavek 1, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve, razen ako grdo ravnanje ali zanemarjanje ni vplivalo niti na nastop zavarovalnega primera niti na obseg zavarovalcu naložene dajatve.

Grdo ravnanje in zanemarjanje živinčeta.

§ 103.

Poboj v sili.

(1) Zavarovalec ne sme pobiti v sili živinčeta brez privoljenja zavarovalca, razen ako se je oblastveno odredilo pobiti ga ali ako je smel zavarovatelj po okolnostih smatrati, ako je tako nujno, da se ni moglo čakati na zavarovalčevo izjavo.

(2) Ako je zavarovatelj v sili pobil živinčeta proti temu predpisu, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve.

(3) Ako zavarovatelj ni dopustil poboja v sili, ki ga je zaukazal zavarovalec, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve toliko, kolikor bi bil obseg škode manjši, če bi se bil zavarovatelj pravilno vedel.

§ 104.

Povrnitev škode.

Ako povzroči bolezen ali nezgoda smrt zavarovanega živinčeta, se ravna povrnitev škode zavarovalca po vrednosti, ki jo je imelo živinčeta neposredne pred nastopom obolevnosti ali nezgode.

§ 105.

Odpovedna pravica po nastopu zavarovalnega primera.

Vsaka stranka ima pravico odpovedati zavarovalno razmerje po § 61. Ako je pa eno izmed več zavarovanih živinčet zapadlo nalezljivi bolezni, bodisi da je imela za posledico smrt ali ne, ne gre zavarovalcu pravica odpovedi.

§ 106.

Prehod zahtev jamčevanja.

(1) Ako gre zavarovatelju zahteva jamčevanja zaradi kakega nedostarka zavarovanega živinčeta, preide zahteva na zavarovalca, kolikor povrne zavarovalec zavarovatelju z nedostatkem povzročeno škodo. Prehod se ne more uveljavljati zavarovatelju na kvar.

(2) Ako je zavarovatelj opustil zahtevo jamčevanja ali jo je izgubil po svoji krivdi, postane zavarovalec prost dolžnosti dajatve toliko, kolikor bi bil mogel iz zahteve doseči povrnitev.

§ 107.

Podaljšanje jamstva čez pogodbeni čas.

Zavarovalec jamči tudi za smrt živinčeta, ki nastopi v enem mesecu po koncu zavarovalnega razmerja, ako jo je povzročila obolevnost ali poškodba, ki je nastala v pogodbenem času.

§ 108.

(1) Ako se otuji zavarovano živinčeta, se uporabljajo predpisi § 67.

Otujitev zavarovanega živinčeta.

(2) Ako pa nastopi smrt živinčeta še v tekoči zavarovalni dobi ali v enem mesecu po premembi hrambe zaradi nedostarka, za katerega mora otujitelj po zakonu jamčevati pridobitniku, ostane zavarovalec odgovoren zavarovatelju do višine zahteve jamčevanja.

§ 109.

Ako preide inventar zemljišča z zemljiščem z otujitvijo ali po dedščini na koga drugega, se uporabljajo gledé živinčet, spadajočih k inventarju, predpisi §§ 64 do 66 in 68.

Prehod inventarja posestvá.

§ 110.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo pd predpisov §§ 98, 99, stavek 2, 101, odstavek 3, 102 do 109 zavarovatelju ali pravnemu nasledniku na kvar.

Prisilni predpis.

5. Poglavje.

Prevozno zavarovanje.

§ 111.

(1) Pri prevoznem zavarovanju trpi zavarovalec nevarnosti, katerim je izpostavljeno blago, kadar se prevaža po kopnem ali po notranjem vodovju, ali katerim so izpostavljene ladje pri plovstvu po notranjem vodovju.

Vsebina zavarovanja.

(2) Pri zavarovanju ladje jamči zavarovalec tudi za škodo, ki zadene zavarovatelja s tem, da mora povrniti škodo tretjim osebam, ker je zavarovana ladja trčila ob drugo ladjo.

§ 112.

Zavarovanje zoper nevarnosti plovstva po notranjem vodovju obsega tudi škodo, ki nastane zavarovatelju s tem, da se mora, da se reši ladja in naklad iz skupne nevarnosti, žrtvovati njegovo lastno ali tuje blago.

§ 113.

(1) Pri zavarovanju blaga zoper nevarnosti prevažanja po notranjem vodovju trpi zavarovalec

Obseg jamstva.

nevarnost rabe majhnih plovil pri nakladanju ali razkladanju, ako je raba v kraju običajna.

(2) Ako se prevažata zavarovano blago z drugo nego v zavarovalni pogodbi določeno ladjo ali po kopnem, ne jamči zavarovalec; jamči pa, ako se je prememba odredila po pričetku zavarovanja zaradi nezgode, za katero mora jamčiti zavarovalec, ali ako se po pričetku zavarovanja brez zavarovateljeve pritrditve izpremeni način prevažanja ali se opusti potovanje ladje. Zavarovanje obsega v teh primerih tudi stroške prekladanja in začasnega vkladanja ter večje stroške nadaljnega prevažanja.

§ 114.

Zavarovalec ne jamči:

1. pri zavarovanju blaga za škodo, ki jo nalašč ali z nemarnostjo povzroči odpošiljač ali prejemnik;

2. za škodo, ki jo povzročijo naravna kakovost blaga (zlasti s tem, da se notranje izpridi, da blago pojema, da se navadno premoči), pomankljiv omot ali podgane ali miši, razen ako je taka škoda nastala, ker se je zakasnilo potovanje, kar je povzročila nezgoda, za katero mora jamčiti zavarovalec;

3. pri zavarovanju ladje za škodo, ki nastane iz tega, da ladja ob nastopu potovanja ni bila v stanju, sposobnem za vožnjo, ali ni bila pravilno opremljena ali ni imela pravega moštva, ali ki se povzroči le z navadno obrabo, s starostjo, gnilobo ali črvivostjo;

4. za škodo, ki se povzroči z vojnimi dogodki, ali ki je posledica punta ali vstaje;

5. za škodo, prizadeto zaradi zamude pri prevažanju z izgubami na konjunkturi, kurzu ali obrestih;

6. za škodo, ki jo povzročijo nevarnost ledu ali razpočnine.

§ 115.

Jamstvo zavarovalca se razteza na ves čas, v katerem je zavarovano blago na potovanju, oznamenjenem v pogodbi; prične se z oddajo

blaga prevozniku in se konča z njegovo izročitvijo prejemniku ali, ako je izročitev ovirana, z zakonito položbo ali zakonito prodajo blaga.

§ 116.

(1) Ako se zavaruje ladja, ki je najeta za potovanje, se prične jamstvo zavarovalca s časom, v katerem se prične vzprejemati naklad, ali, ako ni vzprejeti naklada, z odhodom. Jamstvo se konča s časom, ko je končano razkladanje naklada na kraju namembe, ali, ako ni razkladati naklada, s prihodom na kraj namembe. Ako zavarovatelj nepristojno zakasni razkladanje, se konča zavarovanje s časom, v katerem bi se bilo končalo razkladanje brez te zakasnitve.

(2) Ako se vzprejema naklad za novo potovanje, preden je končano razkladanje, se konča zavarovanje s časom, ko se začne vzprejemati nov naklad.

(3) Ako se potovanje opusti po pričetku zavarovanja, stopi za konec zavarovanja kraj, kjer se neha potovanje, na mesto kraja namembe.

§ 117.

(1) Pri zavarovanju blaga se ravna zavarovalčeva povrnitev škode po navadni trgovinski vrednosti in, ako je ni, po navadni vrednosti, ki jo je imelo blago v času pričetka zavarovanja na kraju odpošiljatve, prištevisi zavarovalne stroške ter tiste stroške, ki nastanejo dotlej, da prevzame prevoznik blago.

(2) Ako se blago poškoduje, je vrednost, ki jo ima blago v poškodovanem stanju na kraju namembe, odbiti od vrednosti, ki bi jo imelo na tem kraju v nepoškodovanem stanju; ulomek zavarovalne vrednosti (odstavek 1), ki ustreza razmerju zmanjšane vrednosti k vrednosti v nepoškodovanem stanju, velja za znesek škode.

§ 118.

(1) Pri zavarovanju ladij se ravna zavarovalčeva povrnitev škode po vrednosti, ki jo je imela ladja ob pričetku zavarovanja.

(2) Ako se ladja poškoduje, velja za škodo, če se dá ladja še popraviti, znesek stroškov

Doba zavarovanja ladij.

Povrnitev škode pri blagu.

Povrnitev škode pri ladijah.

Meje jamstva.

Doba zavarovanja blaga.

popravila in nadomestila poškodovanih delov; pri tem je odbiti primeren znesek z ozirom na nižjo vrednosti popravljenih delov, ki je že bila nastala ob nastopu zavarovalnega primera, ter z ozirom na vrednost starih kosov, kar jih je še in ki so se ob popravljanju nadomestili z novimi.

(3) Ako se poškodovana ladja ne more več popraviti, je škoda razlika med zavarovalno vrednostjo (odstavek 1) in vrednostjo sestavin ladje v poškodovanem stanju.

§ 119.

(1) Ako se zavaruje blago, zavarovalec nima pravice odpovedati pogodbe zaradi povečanja nevarnosti (§ 33, odstavek 3), ki je nastalo neodvisno od zavarovateljeve volje. Zavarovatelj ni dolžen takega povečanja nevarnosti naznaniti zavarovalcu.

(2) Ako odpové pri zavarovanju ladje zavarovalec zavarovalno razmerje, dokler je ladja na potovanju, zaradi povečanja nevarnosti, ki je nastalo neodvisno od zavarovateljeve volje, nima odpoved moči pred koncem potovanja. Ako nastopi zavarovalni primer med potovanjem, je zavarovalec zavezan dajatvi, četudi se ni naznanilo povečanje nevarnosti.

(3) Ako se je pa kršila dolžnost naznanila že pred pričetkom potovanja, se uporabljajo predpisi odstavka 2 le, ako je zvedel zavarovalec še pred pričetkom potovanja, da se je povečala nevarnost.

(4) Ako se otujijo zavarovano blago ali zavarovane ladje, dokler so na potovanju, ne ugasne zavarovanje s časom, določenim v § 67, odstavek 1, temveč šele s koncem potovanja.

6. Poglavlje.

Zavarovanje odgovornosti.

§ 120.

(1) Pri zavarovanju odgovornosti je zavarovalec dolžen zavarovatelja odškodovati za dajatev, ki jo mora zavarovatelj dati komu drugemu zaradi dejanstva, nastalega v dogovorjenem času, na podlagi v pogodbi oznamenjenega razmerja odgovornosti.

(2) Ako mora zavarovatelj zaradi zahteve tega drugega dati varščino, se razteza zavarovalčeva dolžnost tudi na dajatev varščine.

§ 121.

(1) Zavarovanje obsega tudi sodne in izvensodne stroške odvratanja zahteve, ki jo je stavil kdo drug, ter stroške zagovarjanja v kazenskem postopanju, ki se je uvedlo zaradi dejanja, ki bi moglo osnovati zavarovalno zahtevo. To velja tudi tedaj, ako temu drugemu ni dati odškodnine.

(2) Zavarovalec mora povrniti stroške toliko, kolikor so se morali potrošiti.

(3) Ako so se stroški potrošili v pravdi, ki jo je povzročil zavarovalec, ali sicer na njegovo ukazilo, jih mora povrniti brez ozira na zavarovalno vsoto.

§ 122.

(1) Ničen je dogovor, da bodi zavarovalec zavezan dajatvi tudi tedaj, ako je zavarovatelj nalašč krivično povzročil nastop dejanstva, za katero je odgovoren temu drugemu.

(2) Isto velja o dogovoru, da naj zavarovalec jamči za denarne kazni, ki jih nalagajo sodišča ali politična oblastva.

§ 123.

(1) Ako je vzeto zavarovanje za odgovornost iz opravnega obrata, se razteza na odgovornost, ki je osebam, ki jih je zavarovatelj namestil za vodstvo ali nadzorovanje obrata ali dela obrata, naložena v tej lastnosti. Zavarovanje je v tem oziru zavarovanje za tuj račun.

(2) Ako je hkratu več takih oseb odgovornih za isto dejanstvo, je dajatev, ki jo mora dati zavarovalec, porazdeliti po razmerju, v katerem so odškodninski zneski, ki jih morajo plačati posamezniki, k skupnemu znesku odškodnine.

(3) Ako se podjetje otuji, dá v zakup ali ako ga na podlagi sličnega razmerja prevzame kdo drug, se primerno uporabljajo predpisi §§ 64 do 66.

§ 124.

(1) Dolžnosti naznaniti zavarovalni primer se zadosti, ako se odpošlje naznanilo v osmih dneh po času, v katerem je tretja oseba uveljavila svojo zahtevo izvensodno nasproti zavarovatelju ali se je

Obseg jamstva.

Nični dogovori.

Zavarovanje za podjetnikovo odgovornost.

Naznanilo zavarovalnega primera.

Povečanje nevarnosti in otujitev.

Vsebina zavarovanja.

avedlo kazensko postopanje zaradi dejanja, ki osnuje zahtevo. Ako uveljavlja tretja oseba svojo zahtevo sodno zoper zavarovalca, mora zavarovatelj to nemudoma naznani zavarovalcu.

(2) Zavarovalcu, ki vstopi v pravdo, gre mesto sospornika po § 20 c. p. r.

(3) Ako nastopi dejanstvo, ki osnuje zahtevo tretje osebe, po preteku v § 29 določenega dodatnega roka, preden se je plačala premija, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako je zavarovatelj v času plačila premije vedel, da je nastopilo to dejanstvo.

§ 125.

(1) Zavarovalec mora plačati odškodnino v osmih dneh po času, v katerem je zavarovatelj zadostil zahtevi tretje osebe ali se je zahteva dognala s pravomočno sodbo, s pripoznavo ali poravnavo. Stroške, ki jih je povrniti po § 121, mora plačati zavarovalec v osmih dneh po naznanilu pravomočno dognanega zneska.

(2) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovor, po katerem bodi zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako zavarovatelj brez njegove pritrditve poplača tretjo osebo ali pripozna njeno zahtevo, če zavarovatelj ni mogel odreči poplačila ali pripoznave brez očitne krivice in če pri tem ni šel dalje, nego je njegova pravna dolžnost.

§ 126.

Ako so rodbinski udje zavarovalca, ki živé z njim v domači skupnosti, dolžni povrniti mu škodo, za katero se je vzelo zavarovanje, ne preide povračilna zahteva na zavarovalca (§ 62).

§ 127.

(1) Tretja oseba ima zaradi svoje zahteve zoper zavarovalca zastavno pravico do njegove odškodninske terjatve iz zavarovalne pogodbe.

(2) Zastavna pravica se more uveljavljati tudi zoper ostale upnike in zoper konkurzno maso zavarovalca.

§ 128.

Zavarovalec ima pravico, ko je poprej obvestil zavarovalca, plačati odškodnino, ki gre

zavarovalcu, ako je zavarovatelj dolžen dajatev tretji osebi, neposrednje tej tretji osebi. Na zavarovateljevo zahtevanje je zavarovalec dolžen plačati tretji osebi.

§ 129.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 121, 124 do 126 na kvar zavarovalcu.

III. Poglavje.

Zavarovanje življenja.

§ 130.

Pri zavarovanju življenja je zavarovalec dolžen po nastopu zavarovalnega primera plačati v pogodbi določeni znesek glavnice ali rente.

§ 131.

(1) Zavarovanje se lahko vzame na življenje zavarovalca ali koga drugega. Ako se vzame zavarovanje za primer smrti koga drugega, je treba za veljavnost pogodbe pismene pritrditve tega drugega. Oče ali mati pa more vzeti tako zavarovanje na življenje svojega nedoletnega otroka brez njegove pritrditve.

(2) Zavarovanje na življenje otroka izpod štirinajst let je nično toliko, kolikor bodi zavarovalec po pogodbi za primer smrti pred dovršenim štirinajstim letom starosti zavezan dajatvi, ki presega navadne pogrebne stroške ali najvišji znesek, ki ga nadzorno oblastvo določi za to.

(3) Kolikor ima po predpisih zavarovalnega reda znanje in vedenje zavarovalca pravni pomen, pride pri zavarovanju na življenje koga drugega v vpoštev tudi znanje in vedenje tega drugega.

§ 132.

(1) Tretja oseba, kateri v prid je vzeto zavarovanje (pogodovalec), pridobi, ako pogodba ne določa kaj drugega, pravico do zavarovalčeve dajatve šele z nastopom zavarovalnega primera.

(2) Ako se zavaruje glavnica, je v dvomu smatrati, da je zavarovalcu pridržana oblast,

Plačnost zavarovalne zahteve.

Prisilni predpisi.

Vsebina zavarovanja.

Zavarovanje na tuje življenje.

Povračilna zahteva zoper rodbinske udje ne preide.

Zakonita zastavna pravica tretje osebe do zavarovalne terjatve.

Zavarovanje v prid tretjim osebam.

Dajatev tretji osebi.

da sme do nastopa zavarovalnega primera brez zavarovalčeve pritrditve razpolagati z zahtevo iz zavarovalne pogodbe med živimi ali za primer smrti, torej tudi tretjo osebo oznameniti za pogodovanca ali na pogodovančevo mesto postaviti drugega, tudi če ga je bil prej oznamil v pogodbi.

(3) Ako pogodovanec ne pridobi zahteve, gre zahteva zavarovatelju.

§ 133.

(1) Ako je pri zavarovanju glavnice več oseb oznamenjenih za pogodovance brez določitve njihovih deležev, so po enakih delih upravičeni za prejemek; delež, ki ga kak pogodovanec ne pridobi, priraste ostalim pogodovancem.

(2) Ako so dediči oznamenjeni za pogodovance brez natančnejšega določila, so v dvomu tiste osebe, ki pridejo do dediščine, upravičeni prejemniki po razmerju svojih dediščin.

(3) Ako je vzeto zavarovanje glavnice za primer smrti v prid imetniku ali prinosniku zavarovalne listine, je zavarovalno vsoto privzeti v zavarovateljevo zapuščino, ako zavarovatelj ni razpolagal z zahtevo med živimi ali za primer smrti.

§ 134.

(1) Ako se je nepravilno navedla starost tistega, na čigar življenje se je vzelo zavarovanje, in ako se je zaradi tega premija odmerila prenizko, se zniža zavarovalna vsota na tisti znesek, ki ustreza dogovorjeni premiji, ako se dá v podstavo resnična starost ob vstopu, po zavarovalčevih tarifah, ki so bile v veljavi ob sklepu pogodbe.

(2) Zavarovatelj pa more zahtevati pred nastopom zavarovalnega primera, če plača ustrezno višjo premijo ter doplača znesek, ki sme ustrezati k večjemu razliki premije s petodstotnimi obrestimi vred za pretekli čas, da se zavarovalna vsota zopet poviša na prvotni znesek.

(3) Pravica zaradi nepravilne navedbe starosti odstopiti od pogodbe gre zavarovalcu le, ako je resnična starost ob vstopu izven mej, v katerih sklepa zavarovalec po svojem opravnem načrtu zavarovanja življenj.

(4) Ako se pokaže, da se je premija zaradi nepravilne navedbe starosti odmerila previsoko, jo je od pričetka prihodnje zavarovalne dobe naprej znižati na znesek, ki ustreza resnični

starosti ob vstopu, in povrniti razliko med obstoječo premijsko rezervno in premijsko rezervno, ki je potrebna za resnično starost ob vstopu.

§ 135.

Za povečanje nevarnosti velja le taka prememba nevarnosti, ki je v pogodbi z določno navedbo okolnosti, ki jo povzročajo, izrečno oznamljena za povečanje nevarnosti in gledé katere je dogovorjeno, da jo je treba naznaniti.

Povečanje nevarnosti.

§ 136.

(1) Po preteku petih let izza sklepa pogodbe ne more zavarovalec več uveljavljati pomankljivih navedb ob sklepu pogodbe, izvzemši primer nepravilne navedbe starosti, razen ako zadene zavarovatelja zvičajnost.

Neizpodbojnost zavarovanja.

(2) Po preteku petih let, kar se je povečala nevarnost, ne more zavarovalec tega več uveljavljati, razen ako se je zvičajno kršila dolžnost naznaniti povečanje nevarnosti.

§ 137.

(1) Po preteku prvega pogodbenega leta more zavarovatelj vsakčas odpovedati pogodbo brez odpovednega roka.

Zavarovateljeva pravica odpovedi.

(2) Ako se premija po preteku prvega pogodbenega leta ne plača v dodatnem roku, ki ga je določil zavarovalec (§ 29, odstavek 1), velja, kakor da je zavarovatelj odpovedal pogodbo.

§ 138.

(1) Ako se je oseba, na koje življenje je vzeto zavarovanje, sama usmrtila, je zavarovalec prost dolžnosti dajatve, razen ako se je storilo dejanje v stanju po bolezni motenega duševnega delovanja, ki izključuje svobodno določanje volje.

Samomor.

(2) Zavarovalec jamči v vsakem primeru, ako je bila pogodba ob času samomora že najmanj pet let nepretrgoma v moči.

§ 139.

(1) [Ako je vzeto zavarovanje na življenje koga drugega nego zavarovatelja, je zavarovalec

Premišljena usmrtilov.

Razlaganje pristavka gledé ugodnosti.

Nepravilna navedba starostj.

prost dolžnosti dajatve, ako je zavarovatelj pre-
mišljeno z nezakonitim dejanjem povzročil smrt
tega drugega.

(2) Ako je pri zavarovanju na smrt tretja
oseba oznamenjena za pogodovanca, velja, kakor
da se ni oznamenila, ako je ta tretja oseba
z nezakonitim dejanjem premišljeno povzročila
smrt tistega, na čigar življenje je vzeto zavarovanje.

§ 140.

(1) Dolžnost naznaniti zavarovalni primer
obstaja le, ako je smrt določena za zavarovalni
primer. Naznanilni dolžnosti se zadosti, ako se
odpošlje naznanilo v treh dneh po nastopu zavarovalnega primera.

(2) Ako gre pravica do dajatve tretji osebi,
je njej naložena naznanilna dolžnost; isto velja
o dolžnosti dati pojasnilo in preskrbeti dokaze
(§ 39, odstavek 2 in 3).

§ 141.

(1) Ako se je plačala premija za dobo naj-
manj treh let, more zavarovatelj vsakčas zahtevati
prenaredbo zavarovanja v premije prosto zavarovanje z zmanjšano zavarovalno vsoto (redukcija).

(2) Pri zavarovanju glavnice, pri katerem je
nastop zavarovalnega primera gotov, more zavarovatelj, ako se je plačala premija za dobo najmanj treh let, zahtevati razvezo pogodbe, če se plača pogoditvena vsota (odkup).

§ 142.

(1) Ako odpove zavarovatelj ali ako se opusti
plačevanje premije (§ 137), ko se je plačevala
premija za dobo najmanj treh let, se z odpovedjo
ali s potekom za plačevanje premije določenega
dodatnega roka (§ 29, odstavek 1) zavarovanje
samo od sebe prenaredi v premije prosto zavarovanje z zmanjšano zavarovalno vsoto.

(2) Pri zavarovanju glavnice, pri katerem je
nastop zavarovalnega primera gotov, pa more
zavarovatelj v enem mescu po odpovedi ali po
preteku dodatnega roka zahtevati odkup namesto
prenaredbe.

(3) V § 29, odstavek 1, za primer, da se
opusti plačevanje premij, predpisani poziv zavarov-

vatelju mora obsegati opozoritev na nastopajočo
prenaredbo zavarovanja.

(4) Dopusten je dogovor, da naj se zavarovanje v primerih odstavka 1 samo od sebe prenaredi v premije prosto zavarovanje za polno zavarovalno vsoto, toda z omejeno dobo zavarovanja.

§ 143.

Zavarovanja, ki so vzeta le za primer smrti z zavarovalno dobo, ki ne presega deset let, se niti ne prenaredijo niti ne odkupijo.

Izključitev
prenaredbe
in odkupa.

§ 144.

(1) Zavarovalec mora podlage, na katerih je
preračunati ob odkupu odkupno vsoto in ob pre-
naredbi v premije prosto zavarovanje zmanjšano
vsoto ali omejeno dobo, določiti v obliki zavarovalnih pogojev.

Ugotovitev
preračunskih
podlag za
prenaredbo
in odkup.

(2) Zavarovalec mora zavarovatelju pismeno
naznaniti prenaredbo ali nakaz odkupne vsote
v enem mescu potem, ko se je stavila zahteva
(§§ 141, 142, odstavek 2), prenaredbo, ki na-
stopi sama od sebe, pa nemudoma po preteku
v § 142, odstavek 2, oznamjenega roka. Ob
prenaredbi je v poročilu opozoriti zavarovatelja
na pravice, ki so mu podeljene po § 145.

§ 145.

Ako se je pogodba razvezala po § 137,
toda brez plačila pogoditvene vsote, ali po §§ 141,
142 prenaredila v premije prosto zavarovanje,
more zavarovatelj v treh mescih po preteku
dneva, do katerega je bila premija plačana, zahtevati obnovitev prvotne pogodbe, če dodatno plača premije, pripadajoče na vmesni čas, s petodstotnimi obrestmi največ.

Obnovitev
zavarovanja.

§ 146.

(1) Ako se zavarovanje glavnice za primer
smrti, pri katerem je nastop zavarovalnega
primera gotov, razveljavi z odstopom ali odpovedjo
zavarovalca ali ako je pri takem zavarovanju
zavarovalec prost dolžnosti dajatve, mora vrniti
znesek na zavarovanje pripadajoče premijske
reserve, ako se je plačala premija za dobo najmanj

Vrnitev
premijske
reserve.

Naznanilo
zavaroval-
nega primera.

Prenaredba
v premije
prosto
zavarovanje
in odkup.

Prenaredba
zavarovanja,
ki nastopi
sama od sebe.

treh let. V primeru § 139, odstavek 1, pa zavarovalec ni dolžen vrniti premijske reserve.

(2) Premijsko reservo je preračunati za konec zadnje zavarovalne dobe. Dotlej še ne plačane obroke premije je odbiti.

§ 147.

Pod izvršbo v prid upnikom zavarovatelja so njegove imovinskopravne zahteve iz pogodbe o zavarovanju življenja, kolikor in dokler more razpolagati z njimi.

§ 148.

(1) Zahteve se zarubijo z vročitvijo dovolila izvršbe zavarovalcu (§ 294 izv. r.), ako se pa glasi zavarovalna listina na imetnika ali prinosnika, po predpisu § 296 izv. r.

(2) S tem pridobljena zastavna pravica se razteza na vse imovinskopravne zahteve zavarovatelja iz zavarovalne pogodbe, ako ni bilo dovolilo izvršbe omejeno na posamezne zahteve.

§ 149.

(1) Zarubljene zahteve zavarovatelja se uporabijo s tem, da se preodkazuje v izterjavo.

(2) To pooblašča zahtevajočega upnika zlasti, da more v imenu zavezanca zahtevati od zavarovalca odkup in plačilo odkupne vsote.

§ 150.

(1) Ako se sega z izvršbo na zavarovalno zahtevo ali ako se razglasi konkurz o zavarovateljevi imovini, more imenomoma oznamenjeni pogodovanec z zavarovateljevo pritrditvijo namesto zavarovatelja vstopiti v zavarovalno pogodbo, ako vrne zahtevajočemu upniku ali konkurzni masi odkupno vsoto.

(2) Ako pogodovanec ni oznamenjen ali ne imenomoma, gre enaka pravica zavarovateljevemu zakonskemu drugu in njegovim otrokom.

(3) Vstop se zgodi tako, da se naznani zavarovalcu; naznaniti se more le v enem mesecu potem, ko je upravičenec za vstop izvedel o rubežu ali ko se je razglasil konkurz.

§ 151.

Ako se glasi zavarovalna listina na imetnika ali prinosnika, more zavarovalec vendar odreči dajatev imetniku ali prinosniku, ako njegova upravičenost ni dokazana. Dobroverni zavarovalec se oprostí z dajatvijo imetniku ali prinosniku.

Zavarovalne listine na imetnika ali prinosnika.

§ 152.

(1) Pri ljudskem zavarovanju se ne uporabljajo predpisi §§ 1, 28, 29, 137, 141, odstavek 2, 142, odstavek 2, in 144, odstavek 2.

Ljudsko zavarovanje.

(2) Premije se ne morejo sodno terjati.

(3) Ker se je opustilo plačevanje premij, je zavarovalec le tedaj prost dolžnosti dajatve, ako je zaostanek dosegel znesek četrletne premije. Ako se to zgodi, velja, kakor da je zavarovatelj odpovedal pogodbo.

§ 153.

(1) Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 134 do 146, 150 do 152 ali v primeru § 144, odstavek 1, od obćih zavarovalnih pogojev na kvar zavarovatelju ali pogodovancu ali upravičencem za vstop.

Prislilni predpisi.

(2) V zavarovalnih pogojih pa se lahko določi z odobrenjem nadzornega oblastva drugo v §§ 141 in 142 omenjeni način pre-naredbe v premije prosto zavarovanje ter drugo v § 146 omenjeni preračun zneska, ki ga je povrniti.

IV. Poglavlje.

Zavarovanje proti nezgodam.

§ 154.

Pri zavarovanju proti nezgodam je zavarovalec dolžen opraviti v pogodbi določeno plačilo glavnice ali rent ali sicer dogovorjeno dajatev, ako tistega, na čigar osebo je sklenjeno zavarovanje, zadene nezgoda v pogodbi oznamenjene vrste.

Vsebina zavarovanj.

§ 155.

(1) Zavarovanje se lahko sklene proti nezgodam, ki se pripeté zavarovatelju, ali proti nezgodam, ki se pripeté komu drugemu.

Zavarovanje proti nezgodam drugih.

Izvršba na zahteve iz zavarovanja.

Rubež in vsebina rubežne zastavne pravice.

Preodkaz v izterjavo.

Vstopna pravica pogodovanca, zakonskega druga in otrok zavarovatelja.

(2) Zavarovanje proti nezgodam, ki se pripeté komu drugemu, velja v dvomu, kakor da je sklenjeno za tuj račun. Na tako zavarovanje se primerno uporabljajo predpisi §§ 69 do 71.

(3) Ako se sklene zavarovanje proti nezgodam, ki se pripeté komu drugemu, za svoj račun, je treba za veljavnost pogodbe pismene pritrditve tega drugega. Kolikor ima zavarovateljevo znanje in vedenje po predpisih zavarovalnega reda pravni pomen, pride v takem primeru v poštev tudi znanje in vedenje tega drugega.

§ 156.

Ako se podjetje, za katero je sklenjeno skupno zavarovanje, otuji, dá v zakup ali ako ga prevzame tretja oseba na podstavi sličnega razmerja, se primerno uporabljajo predpisi §§ 64 do 66.

§ 157.

Pri zavarovanju glavnice se uporabljajo predpisi §§ 132 in 133 o zavarovanju v prid tretjim osebam.

§ 158.

(1) Zavarovalec je prost dolžnosti dajatve, ako je tisti, ki ga je zadela nezgoda, nalašč ali z veliko nemarnostjo povzročil nezgodo. Isto velja, ako se je sklenilo zavarovanje proti nezgodam, ki se pripeté komu drugemu, za svoj račun in ako je zavarovatelj nalašč povzročil nezgodo s krivičnim dejanjem.

(2) Ako je pri zavarovanju v prid tretji osebi tretja oseba nalašč povzročila nezgodo s krivičnim dejanjem, velja, kakor da se tretja oseba ni oznamenila.

§ 159.

Dopusten je dogovor, da bodi zavarovalec prost dolžnosti dajatve, ako nastopijo posledice nezgode šele po preteku enega leta ali daljše dobe.

§ 160.

Zavarovatelj mora, kolikor je mogoče, skrbeti za to, da se odvrnejo in zmanjšajo posledice nezgode, in pri tem slušati zavarovalčeva ukazila, kolikor se ne zahteva od njega kaj nepravega.

§ 161.

(1) Odškodnina je plačna štirinajst dni po sklepu zdravljenja.

(2) Ako je plačevali dnevno odškodnino, se more vsakokrat po preteku enega mesca zahtevati plačilo na račun, ki ustreza višini dnevne odškodnine za minoli mesec.

§ 162.

Predpisi § 58 o ugotovitvenih stroških, § 63, ako ni zavarovanega interesa in ako odpade, § 135 o povečanju nevarnosti in § 140, odstavek 2, o dolžnosti tretje osebe naznaniti in dajati pojasnilo, se primerno uporabljajo.

§ 163.

Zavarovalec se ne more sklicevati na dogovore, ki se razlikujejo od predpisov §§ 158 do 162 zavarovatelju ali tretji osebi na kvar.

V. Poglavje.

Sklepni predpisi.

§ 164.

Predpisom zavarovalnega reda so zavezane vse zavarovalne pogodbe, ki jih sklepa po zakonu ustanovljena in za obrat dopuščena zavarovalnica ali pomožna blagajnica, ki je ustanovljena po zakonu z dne 16. julija 1892. l. (drž. zak. št. 202).

Te zavarovalne pogodbe veljajo na zavarovalčevi strani za trgovinska opravila, tudi če jih sklepa zavarovalnica na vzajemnost.

§ 165.

(1) Predpisi zavarovalnega reda se ne uporabljajo na pomorsko zavarovanje, pozavarovanje in zavarovanje žrebcev.

(2) Na pogodbe, s katerimi se zadosti zavarovalni dolžnosti v zmislu §§ 1 in 64, odstavek 1, cesarskega ukaza z dne 25. junija 1914. l. (drž. zak. št. 138) o pokojninskem zavarovanju nameščencev, se uporabljajo predpisi zavarovalnega reda toliko, kolikor niso v protislovju s predpisi imenovanega cesarskega ukaza.

Plačnost odškodnine; plačilo na račun.

Primerno uporabljanje predpisov o zavarovanju škod in o zavarovanju življenja.

Prisilni predpisi.

Polje, na katerem se uporablja zavarovalni red.

§ 166.

(1) V zavarovalnem redu določene omejitve pogodbene prostosti se ne uporabljajo pri prevoznem zavarovanju in kreditnem zavarovanju, pravtako ne pri zavarovanju škod, pri katerem se oznamenjajo zavarovani interesi le po vrsti in se nalagajo zavarovalcu posamez šele, ko nastanejo (tekoče zavarovanje).

(2) Minister za notranje stvari more v po-razumu s pravosodnim ministrom z ukazom, ki

se razglasi v državnem zakoniku, docela ali deloma razveljaviti prisilne predpise zavarovalnega reda za zavarovalne pogodbe, ki jih sklepajo po zakonu ustanovljene in za obrat dopuščene manjše zavarovalnice na vzajemnost ali deželni zavodi za zavarovanje živine na vzajemnost, ki prejemajo priplačila iz javnih novcev, ali po zakonu z dne 16. julija 1892. l. (drž. zak. št. 202) ustanovljene pomožne blagajnice, ter za novo nastajajoče zavarovalne stroke.

V. Poglavje
Sklepní predpis

Predpis o zavarovalnem redu se razveljavlja v zvezi s zavarovanjem škod, pri katerem se oznamenjajo zavarovani interesi le po vrsti in se nalagajo zavarovalcu posamez šele, ko nastanejo (tekoče zavarovanje).

(1) V zavarovalnem redu določene omejitve pogodbene prostosti se ne uporabljajo pri prevoznem zavarovanju in kreditnem zavarovanju, pravtako ne pri zavarovanju škod, pri katerem se oznamenjajo zavarovani interesi le po vrsti in se nalagajo zavarovalcu posamez šele, ko nastanejo (tekoče zavarovanje).